

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =
Nyilttér soronként 1 K.
Kéziratokat
nem küldünk vissza

Az utolsó fegyver.

Alkotmányos életünk fel van függesztve, politikai szabadságunk el van kobozva, a sajtószabadság korlátozva s az országgyűlésen kívül való kormányzásra a legszélsőbb határokig folyamatban van a berendezkedés. Az önkényes intézkedések át csapnak a polgári szabadság és a magánjogok terére s majd mindennap káp a nemzet egy-egy elkésítő meglepetést a kormány rendeleteiben.

Ne ringassuk magunkat hiú reményekben. A kibontakozás, az alkotmányos élet felvirradása még nagyon messze van. A választások esetleges kiírása sem jelenti azt, hogy a mai rendszer kimult. Sőt valószínű, hogy a választás újabb bonyodalmakra vezet, mert a nemzet lelkében felébredt a dac s határozottan fog válaszolni az erőszakra.

Az abszolutizmus tehát hosszú ideig tarthat s lépcsőről-lépésre halad előre; lassanként elkobozza minden fegyverünket, megbénítja intézményeinket s bilincsbe veri a polgári szabadságot is. Jön a vizözön s elsöpör mindent, ami utjában áll; elborítja Magyarországot az az áradat, amely a szabadságharc leveretése után telehordta hazánkat iszappal, szeméttel.

Alkotmányunk intézményes biztosítékai közül még csak az adó- és ujoncemegajánlás jogához nem mert nyulni a kormány. Elméletileg a jog még fennáll; de hogy mennyit fog élni a gyakorlatban, ha megkezdik az önkéntes adók szedését, a hátralekók behajtását s az ujoncozást, azt majd a jövő fogja megmutatni.

Alkotmányos életünk fejlődése s százados hagyományaink az alkotmány biztosítékai közé sorozták az önkormányzati jogot is. A vármegyét az alkotmány védőbástyájának nevezték eleink s mi féltve őriztük a bástyákat s hatalom támadásai-val szemben. De az önkormányzati jogot hatalmi eszközeitől lassanként megfosztotta a centralizáció, amely a parlamentáris

szervezettel nem tartotta megegyeztetetőknek a végrehajtó hatalom megosztását. Amint a középkorban erőre kapott királyi hatalom leromboltatta a főurak várait, úgy bontogatta, rombolta az új idők mindenható állama a mi bástyáinkat, amelyek a hatalom korlátjai, az ősi jogok féltékeny őrei voltak.

Tetszetős elméletet állítottak fel, amely azt hirdette, hogy a parlamentáris felelős kormányrendszer mellett a végrehajtó hatalomnak épp olyan osztatlanak kell lennie, mint amennyire osztatlan a kormány felelőssége. Ez az elv hódított s tévedésbe ejtette még az államférfiakat is s többséget tudott szerezni minden oly törekvésnek, amely a kormány hatalmát növelte, a központosítást elősegítette, a vármegyék jogait megnyirbálta. A kormánynak a rá nehezedő felelősség fejében kezébe adtak minden hatalmat, minden eszközt s ezzel szemben a nemzetnek nem maradt más joga, mint a kormányval szemben a felelősségre vonás és az önkormányzat.

Olyan alkotmányos államban, ahol a miniszteri felelősség politikai és jogi vonatkozásaiban tényleg meg is van; ahol a parlament többsége a felelősségre-vonás jogát feltétlenül és minden beavatkozás nélkül gyakorolhatja; ahol az önkormányzati jogokat intézményekkel bástyázzák körül s ahol a közszabadság sérthetlensége dogmává alakult, amelyet fent és lent egyaránt tiszteletben kell tartani: ott a parlamentáris rendszer mellett a felelősségnél egyéb alkotmánybiztosítékra nincs szükség.

Nálunk azonban a centralizációt, a végrehajtó hatalom egységét követelő és hirdető irányzat csődbe jutott, mert hiányzik az előfeltétele, egyedüli alapja és indoka: a kormány tényleges felelőssége; a gyakorlatban csak fikció a parlamentáris élet sarkpontja: a felelősségre-vonás joga.

A mi parlamentárizmusunk úgy fejlődött, olyan alakba gyúrták, hogy miniszteri hatalom van, de felelősség a nemzettel és parlamenttel szemben nincs. A felelősség csak felfelé érvényesül, lefelé nem. Az abszolút veto-jog a kormány fokozottabb felelősségével volna alkotmányos módon ellensúlyozható. A mi alkotmányos életünkben azonban a kormány fedezi a korona elhatározását és akaratát, az abszolút veto-jog pedig fedezi a kormány cselekedeteit. A harmadik alkotmányos tényező: a nemzet kiszorul a játékból s a felelősség csak törvény, de nem élő jogszabály.

Lehet talán még azt is vitatni, hogy a kormány felelőssége tudatában jár el ma, amikor a nemzet képviselőt feloszlatta s minden hatalmat magához ragadott? A lelkiismeretének felelős lehet, de egy alkotmányos országnak a szent meggyőződésre, a közjóra, a tiszta lelkiismeretre való hivatkozás nem elég s nem csillapíthatja le a kedélyeket a lehetetlenségre és a végső szükségre való hivatkozás sem. Jog kell nekünk és intézményeink tiszteletben tartása; parlament és felelős kormány! Amíg ezek nem lesznek sértetlenül visszaállítva, addig politikai részletkérdésekről, pártszempontokról, taktikázásról szó sem lehet; addig védekezünk és ellenállunk minden kísérletnek, amely meg akarja bontani azt az egységet, amelyet az alkotmányosság védelme hozott létre.

Az önvédelemnek utolsó fegyverét is kiütötték a kezünkől. Kormányzati felelősség nincs, országgyűlésünk nincs és ki tudja meddig nem is lesz. Még csak az önkormányzati jogunk volt meg, a megtépett, megrendszabályozott, elgyengített vármegye.

És ez a megrendszabályozott, meggyötört, fenyegetett ősi intézmény volt a mi utolsó fegyverünk.

Most már ez sincs meg, mert a királyi biztos felfüggesztette az önkormányzati jogot. — De talán még visszaszerezhető.

Ezekben a szomorú időkben minden-

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle radio-aktív =

Igmándi

Csodálatos gyógyerejét az igmándi víz radium-tartalmának köszöni, amely tudományos alapon egyedül ezen forrásban lett felfedezve miért is bevásárlásnál össze nem tévesztendő a közönséges keserűvizekkel. Főszéküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komaromban. Kapható Zalaegerszegen Kaszter Sándor gyógyszerésznél, Gyarmati Vilmos, Kosztelitz Miksa urak fűszerüzletében. Kis üveg 30 f; nagy üveg 50 f. — Az egyedüli természetes keserűvíz, amely kis üvegekben is kapható.

keserűvíz, az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. =

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek.

Mai számunk 18 oldal.

kinek kötelessége afelett gondolkodni: hogyan lehetne megmenteni a nagy vízözönből ezt a kis szigetet, amelyen még oltárt állíthatunk a hazafiság kultuszának. Kötelessége mindenkinek vigyázni arra, hogy ezt a hagyományok által megszentelt területet ne lepje el újra az iszap s legyen hol megvetni a lábainkat.

A legfájóbb érzés az elvek feláldozása. Ez a legnagyobb áldozat, amelyet önzetes férfi hozhat. Visszataszító gondolat volna az, hogy Zalavármegye tagadja meg elveit, multját és eszményeit s adja meg magát kényre kegyre az erőszak fegyvereinek. Gyáva meghunyászkodásról szó ne essék, toll ne írjon. Ilyen áron Zalavármegye nem válthat meg semmit a hatalom kezéből. De ha elvi áldozatok és megalázkodás nélkül meg lehet menteni az önkormányzati jogot, akkor bünt követ el az, aki eldobja az utolsó fegyverünket, amely ha gyenge is a szuronnal szemben, de legalább önvédelmi eszköz a mai rendszer szolgálai ellen.

Ne engedjük végleg elveszni a vármegye önkormányzati jogát, mert akkor a letörés mellett kénytelenek leszünk azt a keserűséget is elviselni, hogy idegen elemek veszik át az uralmat a vármegyeházban.

A hétről.

Az elmúlt hét utolsó napjaiban irtam ezeket a sorokat. Az események azonban olyan gyorsan követték egymást, hogy egy nap alatt teljesen más képe van ismét az egész vármegyének s a hangulatot talán már nem is fedi teljesen az, amit ide leírtam. A mi közéletünk képe azonban ha nem is ilyen ma, de ilyen volt, mint ahogy alább beszámolok. A tegnap azonban nagy változást hozott s a benyomások tömkelegéből alig tudnám ma még az igazságot kiválogatni.

* * *

Zalavármegyében a nemzeti küzdelem, amely sok szép reménnyel és nagy lelkesedéssel indult meg, a múlt héten fordulópontra jutott.

A királyi biztos bevonult a vármegyeházába s megkezdte működését. Egyelőre — úgy látszott — megelégszik a pacifikálásra irányuló békés kísérletekkel, de fellépéséből nem hiányzik a hatalom tudata s az arra való hivatkozás sem.

A vármegye s a város hangulata egész héten át nyomott volt; a közvélemény tétovázva állott meg annál a kérdésnél: mi ki következik most s miként fogja fel a vármegye közönsége a változott helyzetet?

Belemerültünk a találgatásokba s a tervek kovácsolásába, amelyek azonban csak növelték a reménytelenséget s levertséget, mert minden gondolat, minden új eszme a hatalommal szemben való tehetetlenségünket bizonyította.

És kétség s remény között való vergődés közben csuszunk szépen lefelé, az elvi magaslatokról a hatalmi tülekedés terére; a hazafias elhatározások meghátrálnak a kenyérkérdés előtt s a lelkesedés helyét elfoglalja az alázatos megfontolás, a vérmes reményeket felváltja a vérszegény, satnya életbölcsetség.

Rajtuk a kor bélyege: az opportunizmus. Nagy elhatározásokra, nagy áldozatokra nem vagyunk készen, mert ez a önzés korszaka, amely mindent és mindenütt kalmárszellemmel értékeli, mindent kalmármértékkel mér, elveket, eszméket és ideálokat.

Mindenben és mindenütt az észszerűséget keressük. A felvilágosodás kora okosabbakká tett bennünket, de a szívek kiszáradtak, a lelkek sivárok lettek s ha a hirtelen felbuzdulás ki is vált néha egy önzetlen gondolatot, hamar ellobbanik a láng és nem marad a helyén egyéb, mint egy

marék salak, itt ott egy kis meleg hamu, amelyet önváddal szórhatunk a fejünkre, amiért olyan rettenetesen okosak, de kétségbeesítő módon gyengék vagyunk.

Hiába csürjük esavarjuk a dolgot, be kell vallanunk, hogy a nagy reformokra és nagy eszelekedetekre nem vagyunk megedzve. Hiányzik belőlünk az a mindent elsöprő fanatizmus, amely nem törődött az okossággal, az észszerűséggel, nem mért róffel és fonttal, nem gondolt a jelenre és a jövőre, nem spekulált a maga javára s nem üzött játékokat elvekkal és szavakkal, hanem ment előre a megkezdett uton, amíg össze nem rogyott és a lelkét, életét, vagyonát, mindenét kockára tette egy eszméért, egy magasztos célért.

Gyónjunk meg magunknak és legyünk őszinték. Ahol a társadalom annyira erőtlén, hogy a legnépszerűbb eszmék is csak apostolokat tudnak teremteni, de vértanukat nem; ahol mindenki másoktól várja a példaadást, maga azonban elvi kijelentésekkel — amely mögött mindig ott rejtőzik a reservatívó mentalis — és alamizsnával akarja megváltani a helyet a pantheonba; ott csak kiabrándulás és csalódás terem, amely legelső sorban azokat sebz meg, akik lelkük minden érzését és idealizmusát vitték bele a küzdelembe.

Minő nagy eszmék lelkesítettek bennünket még néhány héttel ezelőtt s minő kicsinyes, silány kérdések foglalkoztatnak bennünket ma! Az alkotmányosság védelmére álltunk egy sorba — akkor; formák keresésén törjük a fejünket — ma. Mindenki formát keres: hogyan szabadulhatna ki legolesóbban abból az erkölcsi obligóból, amelyet vállalt s amelynek teljesítésére nincs elég ereje.

Ezért állunk meg tétovázva a legelső komoly akadály előtt s ezért nem merünk őszinték lenni, mert be kellene vallanunk, hogy többet markoltunk, mint amit meg tudunk fogni; hogy tulbeesültük az erőnk, és vezetőink, akik előtt egy minden önzés felett győzedelmeskedő oél lebegett, azt hitték, hogy a lelkesedést fel lehet eszelekedetre váltani.

A csalódás keserűsége foglalta le a szíveket. Másként képeltük mi ezt; nem így. Magasztos, diésőséges győzelmet vártunk. Azt reméltük, hogy a társadalom minden atomja egyformán fog érezni, gondolkodni és eszelekedni s a passív ellenállás hatalmán megtörik minden kísérlet. És mikor a balsejtelem fogott el bennünket, akkor a méltóság teljes vereség képe bontakozott ki a jövő sejtelmes hományából.

Nem így történt. A küzdelmet letörtük magunk. Nem a királyi biztos hatalma, hanem a saját gyeageségünk vert le bennünket. A nemzeti küzdelemnek egy nagy eredeti hibája volt: mindenki-ben hőst és martírtörtéteket láttunk, de a hősök és martírok közül nagyon kevesen voltak elszánva arra, hogy ők maguk is vállalják ezt a diéső szerepet. Vezéreink voltak, akik készek voltak erre a szerepre, de a hadsereg híte, reménye és önbizalma megfogyatkozott. Mert a közvélemény ingatag s az emberek puhák, kényelmekek és önzők.

Nagyon hamar bekövetkezett a resignatio. Elsörvadtunk, elgyengültünk s az a nagy felbuzdulás, amely a nemzeti ellenállást létrehozta, most már csak emlék. Mert nincs egységes nemzeti társadalom, amely az ellenállásra képes volna; nincs egységes közvélemény, amely ur volna minden magyar lélek felett. A mi társadalmunk csak olyan összetákolts konglomerátum, amelyet a lelkesedés pillanataiban összehozni könnyű, de egyöntetű eszelekvésre birni lehetetlen. Elkallódik, devalválódik minden nemzeti és társadalmi oél, amely áldozatokat és lemondást követel.

Szomorú kép ez, de én ilyennek látom s aligha csalódom. És mikor ezt a sivárságot szemlélem, eltemetem én is az ideálokat s a frissen hantolt sír felett afelett töprengök: mi az észszerűbb, mi lesz az okosabb?

(A hangulat.)

Amióta a politika foglalta le egész közéletünket, be szoktam számolni hétről hétre a hangulatról. Igyekeztem tárgyilagos lenni, bár ez a legnehezebb feladatok közé tartozik, mert az egyéni benyomások különösen a hangulatok festésénél törnek utat maguknak. Lehet, hogy most is vétek a tárgyilagosság ellem, amikor azt állítom, hogy a mai hangulatot a csendes resignatio jellemzi.

Azt feltételezni, hogy Zalavármegye közönségének elvi álláspontja, bármely erős hatalmi nyomás

alatt, megváltoztatható, a képtelenségek közé tartozik. Ezt a vármegyét elhallgattatni talán lehet, de meghódítani soha. A legszélsőbb nemzeti iránynak itt évszázados hagyományai vannak, amelyekben generációk nőttek fel, küzdöttek és pusztultak el, de az irányító elv, a mozgató rugó ugyanaz maradt minden időkből. Amikor tehát a vármegye hangulatáról esik szó, az csak a közönség magatartására vonatkozhatik. Erre pedig a resignatívó jobb kifejezést nem találtam s ezt magyarrá fordítani nem is tudom. Nem jelent az sem lemondást, sem megnyugvást, csak olyan kedélyállapotot, mint mikor a nagybeteg ember annak a tudatára kezd ébredni, hogy az orvosok minden receptje sem szerzi már vissza régi egészségét. Az orvosságot még veszi, sőt a javasasszonyok tanácsát is megfogadja, de már nem hisz és nem bizik. Kifakad a sors ellen, de várja a véget.

A vármegye közönségében kezd általánossá válni az a tudat, hogy a kormány hatalmával az automatia nem képes megbírozni, tehát — habár a királyi biztos hatáskörét törvényesnek nem ismeri el — de azzal, mint tényleges hatalommal számolni kell. És ezzel az ellenállás kezd kivetkőzni abból a merevségből, amely azt kezdetben jellemezte s amely annak utolsó erőssége volt. A vármegyének hivatalos hatalmi keretben való ellenállását megtörte a kormány azzal, hogy az alkotmány védelmére hozott határozatokat megsemmisítette s rendeletinek érvényt szerzett; a társadalmi téren való ellenállást pedig a társadalom ejti el. Ezzel azután a resistencia utolsó sánca is be van véve s az ellenállás már csak elv, tényleg azonban nem is létezik.

És a közhangulat — bár elfojtott keserűséggel — bele is nyugszik. Sokan vannak azonban, akik az ellenállásnak valamely új formát, új teret és módot keresnek. A vármegye vezető köreiből nagyon sok híve van a tényleges resistencia ébren tartásának s fejlesztésének; de sokan vannak azok is, akik a teljes passivitást óhajtják megőrizni, vagyis számolnak a hatalom tulsúlyával, de elveiket nem áldozzák fel. Hogy a nézeteltérések nem fognak e kitörni s nem szűlnek e nagyobb ellentéteket, egyelőre bizonytalan. A vezetők még — tudunkkal — jövő maguk tartására vonatkozólag nem határoztak.

Erre nézve két eshetőséget hallottunk emlegetni; az egyik az, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai a legteljesebb passivitásba vonulnak vissza s amíg a királyi biztos áll a vármegye élén a megyei közéletben részt nem vesznek; a másik az, hogy a királyi biztosnak a bizottságokba való elnöklést lehetetlenné teszik.

Hogy az utóbbi az önkormányzati jog felüggesztését vonná maga után, az a királyi biztos kijelentései után biztosra vehető. Ennek bekövetkezését pedig a hígadtabbak szeretnék megakadályozni, hogy a vármegye sorsának és ügyeinek intézését a királyi biztosnak teljesen ki ne szolgáltatassák. A hét elején hangulat inkább az utóbbi törekvést támogatta s a tisztviselők általában amellett voltak, már azért is, hogy idegen elemek a tisztikarba kinevezés folytán ne kerülhessenek.

Zalaegerszegen minden elesenedesült. A királyi biztos és hivatalának személyzete immár teljes biztonságban vannak, mert a közönség belefáradt a tüntetésbe s a társadalmi bojkott is lelohadt. Barátság ugyan nem fejlődött ki a királyi biztos irodas a közönség között, a hangulat általában feszült azokkal szemben, akik az új irány szolgálatában állnak, de ellenséges magatartást senki sem tanusít. A küldöttségek és meghívottak szabadon járnak kelnek a vármegyeházban, amelynek kapujában ott áll a huszár őrszem s a folyosót csendőrök tartják megszállva.

A város képe visszanyerte mindennapi képét, csak a megyeházán élénkibb az élet.

* * *

(A királyi biztos működése.)

Amint mult számunkban megírtuk, Szulyovszky Dezső királyi biztos szombaton délután öt órakor már a vármegyeházán volt s elfoglalta lakását, amely egyszersmind királyi biztos iroda is.

Az iroda személyzetét mult számunkban tévesen közöltük, mert Dr Dukavics István miniszteri titkár be van ugyan osztva a kir. biztos mellé, de nem jött vele s csak Somogyvármegyében fog szolgálatot teljesíteni. A királyi biztos iroda egyik tagja Szecey József miniszteri fogalmazó is, aki a Kaffka László, akkor miniszteri taná

esos által vezetett vizsgálat alkalmával egy hónapi Zalaegerszeget volt s a központi tisztikar majdnem minden tagját ismeri. Az irodát Dr Pórtelky László miniszteri titkár, előbbi kormánybiztos vezeti.

A kir. biztos egész háztartást hozott magával. Szakáosa s inasa vele érkeztek meg; nőcselédeket pedig itt fogadtak. Az iroda személyzete állandó vendége a kir. biztos asztalának; néhányan azonban künt laknak, de hír szerint e héten már lakásra is beköltöznek a vármegyeházba.

Szombaton délután alig helyezkedett el a kir. biztos a lakásában, azonnal Csértán Károly alispánért küldött, akit magához kéretett s vele körülbelül egy óráig tárgyalt. A tárgyalásból annyi került nyilvánosságra, hogy a kir. biztos az alispántól a központi tisztikar bemutatását követelte ennek határidejéül hétfő délelőtt 11 órát tűzte ki.

Vasárnap délelőtt a központi tisztikar minden tagja megfordult a vármegyeházán s igyekeztek legalább valamit megtudni a kir. biztos terveiből. Természetesen a találgatáson túl nem tudtak jutni. A hangulatot a legsötétebb pessimizmus uralta. El voltak készülve, hogy már csak néhány napig maradnak hivatalban, mert úgy hírlett, hogy a kir. biztos olyan kijelentéseket fog követelni, amelyeket nem tehetnek meg s hogy fel fogja függeszteni az autonómiát, a főbb tisztviselők helyére idegen embereket nevez ki, amivel a tisztviselők részére lehetetlen helyzetet teremt.

A tisztviselők körében hosszú és elkeseredett vitatkozást szült az a kérdés: vajon helyes e, célszerű e, ha a központi tisztikar testületileg felvonul a királyi biztos elé. De hogy felmennek, az már eleve el volt döntve, mert mindnyájan úgy tudták, hogy a vármegye március 1-én hozott határozatának épen az volt az egyik indoka, hogy a tisztviselők maradjanak a helyükön mindaddig, amíg tőlük törvénytelen határozat végrehajtását nem követelik. Már pedig azzal tisztában lehetett mindenki, hogy ha a bemutatkozást megtagadják, maradásuk azonnal lehetetlenné lesz téve.

Hétfőn reggel tehát minden tisztviselő részt vett a bemutatkozáson.

(A bemutatás.)

Nyomott hangulatban, szóltalan gyülekeztek Zalavármegye tisztviselői a vármegyeház folyosóján. Az arcokra szinte rá volt írva a mély megilletődés s a néma tekintetek azt látszottak kérdezni: ki hitte volna ezt még két hónappal ezelőtt?

Mint a vert sereg, hangtalan keserűséggel, legyűrve a háborgó indulatot mentek fel a főispáni lakásba. Elöl az alispán, akinek remegett a hangja, mikor azt kérdezte: itt vagyunk e mindnyájan? Utána az oszloposak, az öregek, akik elborult tekintettel néztek a földre. Hátra a fiatalok. Egyik másik suttogott; biztatták egymást: Ki tudja? talán így okosabb, talán így jobb lesz a vármegyének is, nekünk is. — A feltörő fájdalmas érzések alattó nótája volt az a csendes suttogás: hátha így jobb, így okosabb.

Ugy nézett ki a néma felvonulás, mint egy temetői menet. Vagy talán az is volt. Temette a nemzeti ellenállás nagy elhatározásait, amelyek nem érlelődhetek tettekké.

A főispáni lakáshoz tartozó teremben történt a fogadtatás. Takáts Gyula titkár felírta a jelenlevők neveit, hogy meg lehessen állapítani: nem maradt-e el valaki. Ott voltak mind. Néma csendben néhány kínos perc mullott el, amíg megjelent az egyik oldalajtóban Szulyovszky Dezső kir. biztos hatalmas alakja. Éles tekintetét, amelyből a kérlelhetetlen erély villog ki, komoran hordozta végig a néma csoporton. Utána jöttek az iroda tagjai. Semmi üdvözlés, semmi szó egyik oldalon sem. Olyan kínos és kegyetlenül fagyos volt ez a jelenet, hogy a tisztviselők sokáig nem tudtak a hatása alól szabadulni. Ezelőtt falrengető éljenzéssel, kitörő lelkesedéssel jöttek a küldöttségek ebbe a terembe, ahol szívélyes baráti kézszorítás, meleg üdvözlés fogadta mindig a tisztviselőket. És most? Hidegség, fenyegető tekintet, merev szigor.

Szulyovszky Dezső kir. biztos megállott a terem közepén s az alispán felé fordult. Csértán Károly alispán ezekkel a szavakkal törte meg a csendet:

— Királyi biztos ur rendelete folytán Zalavármegye központi tisztikarát bemutatom.

— Legyen szives alispán ur nekem az urakat

névszerint is bemutatni, — mondta a királyi biztos és az alispán egyenként megnevezte a jelenlevőket.

Ezután a királyi biztos körülbelül a következőket mondta:

Igen tisztelt uraim! Köszönöm, hogy szívesek voltak előttem megjelenni.

Felsőleges Urunk a vármegye közönségéhez intézett leiratában engem ezen vármegyéhez királyi biztosként rendelt ki s felhatalmazott engem arra, hogy mindazt, ami a közigazgatás zavartalan menetét, a békét és nyugalmat biztosítja, ami az államhatalom és a törvények tekintélyét helyreállítja, belátásom szerint s teljes hatalommal megtehessem.

Zalavármegye közönsége a közel múltban olyan határozatokat hozott, amelyekkel a kormány rendeleteinek végrehajtását megtagadta, tisztviselőit a köteles engedelmességtől s a kormány közönségével való érintkezéstől is eltiltotta, sőt legutóbbi közgyűlésén eddigi összes határozatait fenntartotta. Ez tette szükségessé az én kiküldetésemet.

Tisztában vagyok a reám ruházott hatalom nagyságával, de tisztában vagyok az ezzel összekötött nagy felelőséggel is. Kérem önöket, hogy az én misszióm minél gyorsabb befejezését tegyék lehetővé.

Törvényeink értelmében a tisztviselők a kormány törvényes rendeleteit feltétlenül végrehajtani tartoznak, azokat bírálattól és megfontolástól tárgyalva nem tehetik. Törvényeink az ellenállást csak két esetben mondják ki: a meg nem szavazott adók végrehajtás utján való behajtása s a meg nem szavazott ujoncok erőhatalommal való kiállításában. Miután azonban ezen esetekben az ellenállás tekintetében törvényeink imperative rendelkeznek, megfontolásra itt sem lehet ok.

Az én kivételes kiküldetéséből s hatalmam-ból következik, hogy engem a kormány kivételes módon támogasson. Ezt a támogatást én önöknek őszintén felajánlom s biztositom mind egyikőjüket, hogy ha akár hivatalos, akár egyéni, akár családi ügyben hozzám fordulnak, közbenjárásomat nem fogom megtagadni. Aki hozzám bizalommal fordul, az bizalmat talál; de ha önök pusztán a hivatalos téren s formák között akarnak velem érintkezni, nekem az ellen sem lesz kifogásom.

Engem nem vezérel sem boszu, sem megtorlás, pusztán a közigazgatás menetének biztosítása s a törvényes rend helyreállítása a célom, amely nem függ össze a politikával s ezért politikai meggyőződését érinteni senkinek sem akarom.

Egyet azonban figyelmükbe ajánlok. Ha bárki akár hivatalom tagjai, akár azok ellen, akik velem érintkeznek vagy akikkel én érintkezem, a tüntető társadalmi bojkott fegyverét használná, én azt meg tudom s meg is fogom torolni.

Most pedig engedjék meg tisztelt uraim, hogy hivatalom tagjait önöknek bemutassam.

Ezután a királyi biztos bemutatta a kíséretében levő urakat s néma fejhajrással elbozátotta a vármegyei tisztviselőket, akik megkönnyebbülve hagyták el a főispáni lakást, mert azt hitték, hogy ezzel keresztül estek a legnehezebb dolgon.

Azt hitték, hogy most már csendesen visszavonulhatnak hivatalaikba s dolgoznak — a törvények keretében s hivatalos esküjükhöz képest — a vármegye közönségének érdekében tovább. Az volt a vélemény, hogy a tisztikar most már eléggé bebizonyította a törvényes rendelethez iránti engedelmességre való hajlandóságát, hogy több dolga a királyi biztossal nem lesz. A továbbiakat elvégzik a közgyűlés s a hivatalfőnökök, a vármegye vezetői.

Másnap azonban valamennyien egyenként névre szóló meghívót kaptak s kedden reggel megkezdődtek a külön kihallgatások.

(A kihallgatások.)

A központi tisztikar keddre, a főszolgabírák és szolgabírák pedig szerdára és csütörtökre kaptak időzést a királyi biztoshoz. Egy tisztviselőnek egy negyed óra volt szánva, de egyik másik egy órát is töltött a királyi biztos dolgozó szobájában.

A mint tisztviselői körökből tudjuk, a királyi biztos mindenkinek elmondta küldetésének célját, hangsúlyozta, hogy a vármegye régi tisztviselőit, akik a közönség bizalmából szolgálnak,

lehetőleg meg szeretné nyerni annak, hogy tovább is megtartsák állásaikat; kijelentette, hogy az önkormányzati jogot nem akarja felfüggeszteni s ezzel a jogával csak akkor élne, ha az ügyek elintézését a bizottságok lehetetlenné tennék; felemlítette azt is, hogy az ő küldetése csak időleges s csak addig tart, amíg a nyugalom annyira helyre áll, hogy a vármegye bizalmát is bíró főispán lesz kinevezhető.

A tisztviselők a hozzájuk intézett kérdésekre — Farkas Kálmán zalaszentgróti szolgabíró kivételével — mindnyájan kijelentették, hogy amennyiben a törvények keretén belül s hivatalos esküjük sérelme nélkül lehetséges, a vármegyének március 1-én hozott határozatát szem előtt tartva s a vármegye közönségének érdekében tovább szolgálni hajlandók; arra nézve azonban, hogy az önkormányzat felfüggesztése esetén is szolgálatban marad, egyszem tett ígéretet, hanem erre vonatkozólag vagy megtagadta a választ, vagy azt a közgyűlés által hozandó határozattól tette függővé. Megkérdézték a tisztviselőktől azt is, hogy nyugdíjazás, felfüggesztés, elmozdítás esetén hajlandók-e valamely magasabb állást betölteni. Ugy tudjuk, hogy a legtöbb tisztviselő úgy nyilatkozott, hogy felfüggesztett, vagy elmozdított tisztviselők helyét elfoglalni egyáltalában nem hajlandó s a vármegyei árvaszék tagjai kifejezetten hangsúlyozták azt is, hogy csak a gyámügyi szolgálat keretében hajlandók maradni, miután állásuk távol áll minden politikai vonatkozástól.

Kihallgatás után minden egyes tisztviselővel jegyzőkönyvet vettek fel.

(Tisztelgések.)

Hétfő óta egymást érik a tisztelgések a királyi biztosi hivatalban. Tisztelegtek: az államépítészeti hivatal Lányi Kálmán műszaki tanácsos vezetése alatt; az államvasuti osztálymérnökség Wimmer Lipót főmérnök vezetésével; a kir. tanfelügyelőség tisztviselőit dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos vezette a királyi biztos elé; a zalaegerszegi állami főgimnázium tanári kara Medgyesi Lajos vezetése alatt tisztelegtek; a zalaegerszegi postahivatal személyzete Remm József felügyelő vezetésével; a honvédhuszár és esendőr tisztikar Boér Sándor őrnagy vezetése alatt; a tapolcai vincellér-iskola tanárai Tuss Antal igazgató vezetésével; Hangay Géza erdőtanácsos, Schneider Gábor kir. ügyész stb.

A kir. biztos kedden és szerdán ebédet s vacsorát adott, amelyeken részt vettek a huszár és esendőr-tisztikar, Hangay Géza erdőtanácsos, dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, Schneider Gábor kir. ügyész, Lányi Kálmán műszaki tanácsos.

(Az alkotmányvédő bizottság.)

A miniszter által feloszlott alkotmányvédő bizottság tagjai csütörtökön ülésre jöttek össze, amelyen a bizottság majdnem valamennyi tagja megjelent.

A bizottság a feloszlását nem vette tudomásul s miután mint a vármegye közgyűlése által alakított bizottságnak a székház helyiségeit igénybe venni joga van, felvonult a nagyteremhez vezető lépcsőre. A közgyűlési terem ajtaja előtt azonban öt esendőr állott s megakadályozták a bizottságot abban, hogy ülését a teremben tartsa meg.

A karhatalom fellépése nagy izgatottságot és felháborodást keltett. A bizottság tagjai elkésredve vonultak ki a vármegyeházából s az «Arany Bányá»-szállodában tanácskoztak.

Az ülés lefolyásáról értesítést nem adtak ki s csak kiszivárgott hírek alapján tudjuk, hogy a hangulat heves volt s egész a viharos jelenségig fokozódott. A jelenlevők teljes egyértelműséggel az ellenállás fenntartása mellett nyilatkoztak; megbotránkozással beszéltek a tisztviselők magatartásáról, amelyet hazafiatlannak tartanak s a tegnapi közgyűlés meghívójának szövegéről, amelyből az alispán teljes behódolását olvasták ki. A vármegye tisztviselői ellen állítólag súlyos vádak hangzottak el s a bizottság hír szerint ki is mondta, hogy a tisztikar azon tagjait, akiknek magatartásával nincs megelégedve, a vármegye tisztviselőinek nem tekinti s javadalmazásukról nem is gondoskodik.

Ezek a hírek a tisztviselőkre s első sorban az alispánra nem maradhattak hatás nélkül. Csértán Károly alispán magatartása a közgyűlési meghívó szövege miatt több oldalról heves támadásoknak volt kitéve, amelyek arra bírták, hogy lemondását elhatározza s az összes tisztviselőket értekezletre hívja össze.

A központi tisztikar legtöbb tagja s a székvárosban időző szolgabírák esütörtökön délután az alkotmány-védő bizottság nyilatkozatait tárgyalták. Általános volt az elkeseredés. Mindenki módot keresett arra, hogy a tisztikarnak miként kellene megcáfolni a méltatlan vádak, amelyek teljesen váratlanul jöttek s elítélték azt a magatartást, amelyet a vármegye közönségének érdekében tanúsított és amelyről azt hitte, hogy a március 1-én hozott határozat intencióinak megfelelően.

(A tisztviselők magatartása.)

Nem volna ugyan szükséges Zalavármegye tisztviselőinek álláspontját most már bővebben fejtegetni, mert azt a közönség eléggé ismeri; de azokkal a hírekkel szemben, amelyek a esütörtöki értekezlet után szárnyra keltek, még egyszer vissza kell térnünk erre a tárgyra.

A mai helyzet története a következő: Zalavármegye tisztikara a nemzeti küzdelem megindulása idejében s a passzív rezisztencia tartama alatt mindig úgy viselte magát s mindig azt hangoztatta és bizonyította, hogy a vármegye közönségével teljes és őszinte szolidaritást vállal. El volt határozva a legmerevebb ellenállásra s a legnagyobb áldozatokra. Köztudomású dolog, hogy állásaik elhagyásától sem riadtak vissza s nagyon sokan voltak, akik már más foglalkozás és kenyérkereset után néztek. Nem spekuláltak arra sem, hogy a vármegye közönsége által tartassák el magukat s általában nem is kértek mást, mint az öregek nyugdíjainak biztosítását és az ifjabbak részére annyi támogatást, hogy addig, amíg idejük lesz más pályát törni, nélkülözésnek ne legyenek kitéve.

Ebben az állásfoglalásban nem volt semmi pöz és az áldozatkészség hánytorgatása, mert hiszen a tisztikar ezt szigorú erkölcsi és hazafias kötelességének tekintette.

Dr Pórtelky Lászlónak kormánybiztossá történt kinevezése alkalmával a vármegye rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen azt a határozatot hozta, hogy összes előbbi határozatait fenntartja, a tisztviselőket pedig utasítja, hogy a törvényekhez és hivatalos eszűjükhöz tartás magukat.

Az első pillanatban a határozat célzatát a legtöbbben nem értették s kommentárt kértek. Illetékes helyeken s azok részéről, akik a határozat hozatalába befolytak, azt a magyarázatot kapták, hogy a vármegye közönségének érdekében a tisztviselőknél helyükön kell maradniok mindaddig, míg tőlük törvénytelen rendelet végrehajtását, vagy esküszegést nem követelnek. A tisztikar elé ez a tétel volt állítva, amely még mindig tág teret engedett ugyan a meditációnak, de annyiban világos volt, hogy a helyeket elhagyni egyelőre nem szabad s erre csak törvénytelen rendelet adhat elég okot.

Sok vita anyagát képezte az a kérdés, hogy hol kezdődik a történetelenség, míg végre a tisztviselők arra az álláspontra helyezkedtek, hogy most már adott esetekben nem képezheti kérdés tárgyát a kormányrendeleteknek alkotmányos értelemben vett törvényessége, hanem ezt a tételes törvények alapján kell elbírálni.

Tételes törvényeinkben pedig határozottan ki van mondva, hogy az országgyűlés által meg nem szavazott adót tényleg behajtani s meg nem szavazott ujoncokat kiállítani nem szabad; tehát az ezekre vonatkozólag esetleg kiadandó rendeleteket nem is fogantatosítja, egyebekben azonban most már a kormánynak — a vármegye közönségének érdekében — engedelmessé kell s azt és közegeit tényleges felsőbbbségének elismeri.

Ismételjük és hangsúlyozzuk, hogy tényleges felsőbbbségnek tekintette az egész tisztikar úgy a kormányt, valamint a királyi biztost. Arról, hogy törvényes felsőbbbségének is elismerje, soha, sehol és egy pereig sem volt szó. Mindig kifejezték annak, hogy a törvényhatósági bizottság elvi állásfoglalásától nem tángitanak egy vonalnyt sem, a tényleges hatalom elől azonban visszavonulnak éppen azért és csak azért, mert a vármegye így kívánta, s mert a közönséget meg akarták menteni attól, hogy a közhatalom olyan emberek kezébe kerüljön, akik azzal nem a vármegye érdekeit, hanem a kormány hatalmi céljait szolgálják s ezzel felforgatják a vármegye társadalmi békéjét is.

Hogy ezek után el kellett menni a királyi biztoshoz, az nem szorul sem magyarázatra, sem mentegetésre. De hogy ott elvételadás nem történt, az már bizonyos. A királyi biztos a törvényesség kérdését tudtunkkal nem teszegette, mert

ha ettől tette volna függővé a tisztviselőkkel szemben követendő eljárását, akkor ma már egy sem volna hivatalában. Ha pedig érdeklődött az elvi álláspont és a közhangulat iránt, mindenünnét — e lap mult számából is — csak azt a választ kaphatta, hogy azokat az elveket és eszméket, amelyek a törvényhatósági bizottság határozataiban kifejeztek, Zalavármegyében mindenki vallja s a hatalom még nem jelent igazságot. Idézzük mult számunk néhány sorát, amelyekben a következők vannak: *A hatalom erősebbnek bizonyult, mint a vármegyék által vitatott igazság. A kormányé, a szuronyé a győzelem, a vármegyéké a vereség, a nyomor és szenvedés. De a vereség nem szégyen, csak a gyávaság megbélyegző. Leverték bennünket, de meg nem alázhatunk mindaddig, amíg magunk nem rugjuk el alólunk az erkölcsi alapot. Gyáva szolgálélek az, aki elismeri, hogy igazságainkat érték agyon; ki kell közönsíteni azt, aki azt vallja, hogy akinek hatalma van, — igazsága is van. Az erő és hatalom nem a mi oldalunkon van, de a jog, igazság és a törvény a mi erősségünk. Megtörni lehet, de meghajolni nem. A hatalmat elismerni kénytelenek vagyunk, de az igazságainkat nem adjuk oda.*

Ha a kormány és a királyi biztos megelégszenek azzal, hogy elismerjük a hatalmukat s belátjuk a vereségünket, akkor nyitott ajtót döngelnek. De ha arról akarnak meggyőzni ezt a vármegyét, hogy azok az eszmék, amelyekért küzdött, üres semmiségek; hogy a törvények könyvébe s a nemzet lelkiismeretébe nem azok az elvek vannak beírva, amelyeket hirdett; hogy ebben az országban, a nemzeti céloknál fontosabb és előbbre való feladatok is vannak s lehet nagyobb érdek is, mint az alkotmányos szabadság védelme és lehet magasabb akarat is, mint a nemzet akarat: akkor süket fülekre, bezárt szívekre és kemény koponyákra fognak találni.

Ez volt a tisztviselők álláspontja s ez ma is. Nem titkolták senki előtt; a királyi biztos is tudta, olvashatta is, hallhatta is. Tudhatta, hogy a tisztviselők nem hagyták kívül meggyőződésüket, amikor hívására megjelentek; tudhatta, hogy amikor a közszolgálatban való maradásukat kijelentették, ezzel híveket nem kapott.

Mivel szolgált tehát rá Zalavármegye tisztikara a vádakra; mivel tanúsított hazafiatlanságot, ezt sem mi, sem a nagyközönség nem tudja. A legnagyobb baj mindenesetre az, hogy a vádpontokat sem tudjuk, mert az alkotmányvédő bizottság tárgyalásai teljesen zártkörűek levén, azokról értesülésünk nincs.

A tisztikar felett meghallgatás nélkül mondtak ítéletet s ezért meg is van nehezítve a helyzete, mert ismertlen vádakkal szemben védekezett, csak az elítélő nyilatkozatokat tudta. A pénteken tartott tisztí értekezlet, amelynek lefolyásáról s határozatáról alább adunk értesítést, ezekkel szemben nem is tudott egyébként védekezni, mint hogy az egész tisztikar lemondott állásáról.

(A tisztviselők lemondtak.)

Csertán Károly alispán elhatározta, hogy állásáról lemond. Lemondására az adott okot, hogy az alkotmányvédő bizottság kebelében a királyi biztossal szemben tanúsított eljárását elítélték s a tegnapi közgyűlés meghívójának szövege és hangja miatt többen megtámadták.

Az alispán arra törekedett, hogy a tisztikart lehetőleg fedezze s annak magatartását a vármegye közönségével szemben igazolja. A vármegye békéje, a közönség érdeke s a tisztviselők sorsa lebegett szeme előtt, amikor általánosan ismert elvi dacára is helyén maradt és felfelé s lefelé egyaránt engedékenységet tanúsított. Ez az engedékenység tul ment azon a határvonalon, amelyet az alkotmányvédő bizottság indokoltnak látott s ezért a hangulat az alispán ellen fordult. A közgyűlési meghívó képezte a kitörés közvetlen indokát. Az, hogy a meghívó szövegébe felvétel, miszerint az alispán a közgyűlést a kir. biztos utasítása folytán hivta össze s hogy a kir. biztos a legfelsőbb kézirat felolvasása alkalmával sem felszólalást sem határozathozatalt nem enged meg, az alkotmányvédő bizottság tagjainak többségét fellázította.

Csertán Károly alispán látta, hogy az ingerültség a személyes támadásokig fokozódott; látta, hogy amire legjobb szándékkal vállalkozott, a vezető körök ingerültségével szemben megvalósítani nem tudja s állásának tekintélyét a gyanúsításnak és személyeskedésnek feláldozni nem akarta: ezért jobbnak látta, ha visszavonul.

Amint a tisztikar az alispán szándékáról értesült, azonnal elhatározta, hogy vele szolidaritást vállal. Erre indította nem csak a Csertán Károly személye iránt érzett szeretet, hanem az a mélyesges elkeseredés is, amelyet a tisztikar meggyanúsítása, a hazafiatlanság vádja s magatartásának félreértése keltett. Le akarta róni az alispán iránt érzett háláját azért, hogy tisztviselőtársai érdekében áldozatokat hozott s vissza akarta állítani azt a harmóniát, amely a vármegye közönsége s a tisztikar között félreértések folytán megbomlott.

Ezzel az elhatározással és nyomott hangulattal jöttek össze pénteken délelőtt 10 órakor a vármegye választott tisztviselői az árvaszék tanács-termében. Az értekezletről csak Thassy Lajos, Szentmiklóssy Gyula és Pálffy László szolgabírák, Dienes Sándor, Farkas Kálmán és Dr Koller István szolgabírák hiányoztak, akik a megjelenésben akadályozva voltak; illetve szabadságon vannak, Farkas Kálmán pedig már fel van függesztve. Részt vettek az értekezleten Dr Hány István főorvos és Fitos Márton levéltáros is.

Oly megható és érzékeny jelenet talán sohasem játszódott még le Zalavármegye székházában, mint amikor Csertán Károly alispán tudomására adta a tisztikarnak lemondását s bucsuzott pályatársaitól. Könyező szemekkel, reszkető kézzel állt az asztal mellett s hangja elcsuklott a felindulástól. Bucsuzó szavai nyomán sok szemben megjelent a köny és feltört a hangos zokogás.

Beszédét azzal kezdte az alispán, hogy nem akarja magát igazolni, mert erre nincs szüksége. Mindenki tudja, hogy azért maradt meg állásában, hogy azt a nyomort és szenvedést, amellyel a király a nemzetet megfenyegette, enyhítse és a vármegyének elviselhetőbbé tegye. Eljárását és intencióit félreértették s oly támadásokban volt része, hogy tovább helyén nem maradhat, mert meg van győződve arról, hogy a vármegye méltósága nem engedheti azt, hogy bizalmának letéteményesét és annak az állásnak a tekintélyét, amelyet visel, bárki kisebbitse. Állásának, elveinek, multjának és vármegyéjének tartozik azzal, hogy lemondjon; a tisztikarnak pedig, amellyel két évtizeden át együtt működött, tartozik azzal, hogy lemondását tudomására hozza. Kijelenti azonban, hogy lemondásában senki példaadást ne keresen. Ő senkit befolyásolni nem akar. Álláspontját a tisztikar ismeri. Kezdetől fogva azt hirdette, hogy a tisztikar a vármegye közönségének érdekében minden pozíciót csak az erőhatalomnak engedhet át és azt vallotta, hogy a vármegye java a régi tisztikarnak helyén való maradását követeli. Ezt mondja ma is. Tudomására jutott azonban, hogy a tisztikar vele együtt le akar mondani. Ezt mindenkinek a saját elhatározására bizza, de tudomására hozza a tisztikarnak, hogy a királyi biztos megjelent a hivatalában, s arra kéri a tisztviselőket, hogy lemondásuk elfogadásáig maradjanak a helyükön. Tudomására hozza a tisztikarnak azt is, hogy a királyi biztos a tisztviselők férfias és őszinte magatartását hangsúlyozta s ez a nyilatkozat is fedezi a tisztikart a gyanúsításokkal szemben. — Bucsuzavaiban az alispán megköszönte a tisztikar ragaszkodását és szeretetét, amelyet mint becsos emléket visz magával a vármegye házából.

A tisztikar éljenzése kíséerte az alispán szavait, amelyek után Áryay Lajos főjegyző bucsuzott el a távozó alispántól s tolmácsolta a tisztikar azon megállapodását, hogy az alispánnal szolidaritást akar vállalni és lemondását a törvényhatósági bizottságnak szintén bejelenti.

— Az események gyorsan követik egymást — így szölt a főjegyző — s a rohamos rendszer-változások korát éljük. Nincs helye a magyarázatoknak s rekriminációknak, de talán még sem lesz felesleges megemlíteni azt, hogy a dissonancia, amely látszólag a vármegye közönsége s a tisztviselők között fennforog, félreértésen alapul s éppen azért, hogy a teljes összhang helyreállítsák, a tisztikar elhatározta, hogy az alispánnal szolidaritást vállal.

Zalavármegye tisztikara ezután aláírta a következő szövegű lemondási kérvényt:

Tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés!

Alispánunk álláspontját és indokait, amelyeknél fogva a vármegye közönségének bizalmából viselt állásáról lemondott, teljes mértékben osztjuk; ennél fogva szolidaritást vállalunk vele. Ennek következtében a vármegye közönségének bizalmából viselt állásainkról — hálás köszönetün-

ket nyilvánítva ezen megtisztelő bizalomért — ezennel lemondunk, állásainkat azonban a folyó évi április hó 6-ikára kérelmezett rendkívüli közgyűlésig, amelynek tárgysorozatába ezen lemondásunkat felvételre kérjük, a közérdek szempontjából megtartjuk; mindazonáltal ezen időn belül is csak addig az ideig, amíg a március 1-én hozott határozathoz, vagyis a törvényekhez tarthatjuk magunkat.

A lemondást aláírták: Árvay Lajos főjegyző, Thassy Kristóf főügyész, Trsztyánszky Odön árvaszéki elnök, Czukelter Lajos, Víz Géza, Bódy Zoltán, Czobor Mátyás, Bubits Tivadar aljegyzők; Viosz Ferenc nagykanizsai, Mayer István novai, Merkl Antal letenyei, Székely Emil alsólendvai, Súlyomy Tivadar sümegi, Malatinszky Lajos zalaszentgróti, Takách Imre keszthelyi, Kovács Rezső perlaki, Kolbenschlag Béla eszaktornyai főszolgabírók; dr Zarka Zsigmond, Málits József, dr Csák Károly, Cseszmák Odön, dr Kadák Pál, Ellmann Odön, Czebe Károly, dr Ábrahám Ernő árvaszéki ülnökök; Fitos Márton levéltárnok, Szalmay József tb. főszolgabíró; Karácsony Kálmán, Bogyay György, Gájassy Lajos, dr Sághevár Jenő, Langer István, Farkas István, dr Skublics Gábor, dr Skublics Odön, Szilágyi Dezső, Huszár Pál szolgabírók; Hann János, Tuboly Sándor, dr Marik Pál, Fangler Béla és dr Briglevics Károly árvaszéki jegyzők.

Dr Hány István tiszti főorvos az értekezleten kijelentette, hogy a járásorvosokat össze fogja hívni s a tisztikar határozatát jövőben követendő maguk tartásának megállapítása céljából eléjük terjeszti.

Zalavármegyének tehát egész tisztikara lemondott. Biztosra vehető, hogy lemondásukat azok is beadják, akik az értekezleten nem jelenhettek meg. Utólag már aláírták a lemondást: Szentmiklóssy Gyula tapolcai főszolgabíró, Hajik István tb. főügyész, dr. Thassy Gábor tb. járásorvos és Farkas Kálmán szolgabíró.

Itt említjük meg, hogy Farkas Kálmán zalaszentgróti szolgabíró kijelentette a királyi biztosnak, hogy a mostani politikai viszonyok között szolgálni, a kormány és a királyi biztos rendeleteit végrehajtani egyáltalán nem hajlandó. Ő volt az egyedüli, aki a merev ellenállást vallotta, amiért állásától fel is függesztették, de jutalmul az alkotmányvédő bizottság tagjaitól ovációban részesült.

Csertán Károly lemondása és a lemondott tisztviselők kérvénye az április 6-ikán tartandó rendkívüli közgyűlés tárgysorozatába vétetett fel. Ennek a közgyűlésnek összehívását az alkotmányvédő bizottság több tagja abból a célból kérte, hogy a királyi biztos kinevezése folytán megváltozott helyzetre vonatkozólag a vármegye nyilatkozhassék. Ezen tárgyakon kívül még Trsztyánszky Odön árvaszéki elnök nyugdíj ügye szerepel a tárgysoron. Az árvaszéki elnök nyugdíjazás iránti kérvényét még márczius 5-ikén beadta.

A tisztviselők lemondásának híre gyorsan elterjedt. Az alkotmányvédő bizottság több tagja, gróf Batthyány Pál vezetése alatt, szombaton felkereste az alispánt s megköszönte lemondását, valamint kifejezést adott a tisztikar hazafias magatartása iránti elismerésének.

(A vármegye közgyűlése.)

Zalavármegye törvényhatósági bizottságát a királyi biztos kinevezésére vonatkozó királyi kézirat felolvasása végett szombat délelőtt 10 órára hívta össze az alispán.

A közgyűlés határideje előtt fél órával a vármegyeház elé felvonult egy század honvéd huszár és a folyosón elhelyezkedett a csendőrség. A közgyűlési teremben husz csendőr volt felállítva.

Szulyovszky Dezső királyi biztos 10 órakor bement a nagyterembe. Mellette voltak az iroda személyzetén kívül Császár Gyula csendőrszázados és Rozsnyay Béla főhadnagy.

A közgyűlésen öt törvényhatósági bizottsági tag volt jelen: Lányi Kálmán műszaki tanácsos, Hangai Géza kir. erdőtanácsos, Schneider Gábor kir. ügyész, Várhidy Lajos zalaegerszegi polgármester és Deák Péter nagykanizsai rendőrkapitány.

A karzaton a királyi biztos neje és titkára foglaltak helyet.

Szulyovszky Dezső kir. biztos megnyitván a közgyűlést, kijelentette, hogy mivel a vármegye tisztikarából senki sem jelent meg, Szecsey József

ministeri fogalmazót tb. főjegyzővé nevezi ki s őt a jegyzőkönyv vezetésével megbizta. Szecsey az esküt azonnal letette.

Ezután felolvasta az új főjegyző a kormány leiratát, amelyben a királyi biztos kinevezését tudatta; majd felállott Szulyovszky Dezső királyi biztos, feltette kalpagját s felolvasta a királyi leiratot, amelynek szövegét a közönség a napilapokból már ismeri, mert az ugyanazonos a Pestmegyéhez intézett leirattal.

A királyi kézirat felolvasása után Szecsey József felolvasta a jegyzőkönyvet, amelynek hitelesítésére a jelenvolt bizottsági tagokat a királyi biztos felkérte, ezután pedig a közgyűlést bezárta és kíséretével együtt elhagyta a termet.

Néhány perc alatt lezajlott a közgyűlés; a csendőrök kivonultak az udvarra s a huszárszázad egy negyed óra mulva szintén elvonult.

(A közgyűlés után.)

Tegnap több bizottsági tag bejött a székvárosba s a közgyűlés után értekezletet tartottak. Elhatározták, hogy az április 6-ikára kitűzött közgyűlésre az autonómia felfüggesztése dacára is bejönnek s a megjelensre a törvényhatósági bizottság tagjait is felhívják.

Az értekezlet a következő szövegű felhívást bocsátotta ki a törvényhatósági bizottság tagjaihoz:

„Törvényhatósági Bizottsági Tag Ur!

Folyó 1906. évi március hó 31-re Szulyovszky Dezső teljhatalmu királyi biztos a vármegye alispánja útján rendkívüli megyei közgyűlést hívott össze, melynek kizárólagos tárgyát a királyi leirat kihirdetése képezte, melyhez a királyi biztos sem felszólalást, sem határozathozatalt nem enged meg.

A székhelyen nagy számban megjelent megyebizottsági tagok elhatározták, hogy a szólásszabadság ilyen elközbásával gyűlést nem tarthatnak, mert az 1886. XXI. t. c. 45. és 50. §-ai értelmében a közgyűlésen felszólalási és határozathozatali joguk van s a vármegyei közgyűlésekről szóló szabályrendelet is biztosítja e jogot és a sajkossárral ellátott közgyűlést törvényes közgyűlésnek el nem ismerik s a királyi leirat kihirdetését tudomásul nem veszik.

Ennek dacára a királyi biztos öt gyászmagyar és pedig: Schneider Gábor kir. ügyész, Hangai Géza erdőtanácsos, Lányi Kálmán műszaki tanácsos, az igazságügyi ügyvivő öcse, Várhidy Lajos Zalaegerszeg gyászpolgármestere és Deák Péter Nagykanizsa rendőrkapitánya jelenlétében a királyi leiratot felolvasta és mert a gyűlésen a fenti alakokon kívül a 600 bizottsági tag közül senki sem jelent meg, épügy távol maradt a vármegye egész tisztikara is, kinevezte tb. főjegyzőnek Szecsey miniszteri hivatalnokot.

A mai napon a királyi biztos a vármegye autonómiáját felfüggesztette. Ennek dacára a már folyó év április hó 6-ra összehívott rendkívüli közgyűlést a törvényhatósági bizottság megtartja s a tárgysorozat felett határoz.

Az öt gyászalak ellen a társadalmi bojkott kimondatott.

(Az önkormányzat felfüggesztése.)

Szombaton délelőtt tizenegy órakor érkezett a vármegye iktató hivatalába a királyi biztosrendelete, amelylyel az önkormányzati jogot felfüggesztette.

A felfüggesztés váratlan meglepetés volt.

Azt hitte mindenki, hogy a királyi biztos nem fogja megakadályozni annak a lehetőségét, hogy a vármegye a tisztviselők lemondásának kérdésével foglalkozhassék, mert a felzaklatott közvéleményt most már csak a vármegye közönségének megnyilatkozása nyugtathatná meg. A vármegye válsága a tisztviselők lemondásával forduló pontra jutott s a válságot teljessé tette az autonómia felfüggesztése, amelyből úgy látszik most már kivezető út nincs. A tisztikar a vármegye közönségével akarta magát azonosítani, attól várta elhatározásának szankcionálását, a közgyűléstől várt részletes és világos utasításokat jövőendő magatartására nézve. A közönség jogai azonban el vannak kobozva, közgyűlés nincs.

Igaz, hogy a bizottsági tagok egy része elhatározta, miszerint a 6-ikára kitűzött közgyűlésen megjelenik s azt esetleg más helyen is megtartják; a királyi biztos pedig hir szerint az alispánnak kijelentette, hogy a bizottsági tagok összejövetelét s tanácskozását, a vármegye székházán kívül megakadályozni nem fogja, te-

hát a közönségnek talán mégis mekjában lesz a feltett kérdésekre nyilatkozni; de a hangulatot az önkormányzati jog felfüggesztése annyira kiélesítette, hogy a tisztviselőknek az ellenállás alól való felmentését s lemondásuk visszautasítását alig lehet várni.

A királyi biztos az alispán előtt kijelentette azt is, hogy ha a vármegye közönsége a tisztviselőket helyeik megtartására utasítaná, illetve őket az ellenállás kötelezettsége alól — az adó behajtást s ujoncozást kivéve — felmentené, kész volna az önkormányzati jog felfüggesztésére vonatkozó rendeletét visszavonni.

Ezeknek a nyilatkozatoknak a hatása egyelőre kiszámíthatatlan. Szombaton délután csak elkecseregett hangokat, a merev ellenállás pártolását lehetett hallani; bár nem hiányoztak a kikapcsolás felé hajló nézetek sem. A jövő szombati mindenestre tisztázódni fognak az eszmék annyira, hogy a gordiusi csomó egyszer és mindenkorra keresztül lesz vágva; a félreértésnek nem lesz tere; mindenki tudni fogja: mihez tartsa magát.

A viszonyok annyira megérelelődtek, hogy most már sem tervezgetni, sem sokáig gondolkodni nem lehet. Határozott állásfoglalás és cselekedet kell. Az április 6-iki közgyűlés, ha azt a királyi biztos jogérvényesnek el nem ismeri, fontosabb mozzanat lesz Zalavármegye történetében az autonómia felfüggesztésénél is. Hatodikán fog eldőlni, a kérdés: le akarja-e vonni Zalavármegye közönsége előbbi határozatainak utolsó következményeit is, vagy számol az adott helyzettel.

Ezért akiben van érzék a közérdek iránt, aki tudatában van annak, hogy a törvényhatósági bizottság tagjának mik a jogai és kötelességei, annak itt kell lenni április 6-ikán. Nyilatkozzék meg a vármegye egész közönsége, beszéljen hangosan a közvélemény, hogy hallja, tudja és érezze mindenki: mit határoz, mit óhajt és mit követel Zalavármegye minden fiától. Legyen itt a törvényhatósági bizottság minden tagja, hogy eszébe ne juthasson senkinek azt állítani, hogy a határozat nem a vármegye hangulatának a kifejezője, nem a valódi többség akaratának kifolyása. A terrorizálás és osztályuralom vádját le kell szerelni azzal, hogy a vármegye egész közönsége adja meg a választ a királyi biztosnak s az elégtételt és utasítást a tisztikarnak.

(A királyi biztos rendelete.)

Szulyovszky Dezső királyi biztos a közgyűlés után, a melléje beosztott tisztviselők kíséretében átment az alispán hivatalos helyiségébe s felolvasta az alispán előtt az alábbi rendeletet. A rendelet felolvasása után az alispánnak lényeges kijelentéseket tett, amelyeket fentebb már közöltünk.

Hogy a rendeletnek a kellő hatalmi nyomatéka is legyen, a vármegyeház ndvarán negyven csendőr volt felállítva.

A királyi biztos rendelete a következőleg szól:

Zalavármegye közönségének Zalaegerszegen.

Én, Szulyovszky Dezső, Ő császári és Apostoli királyi Felségének a folyó évi március hó 8-án Zalavármegye közönségéhez intézett legfelsőbb királyi leiratával a nevezett vármegyére nézve legkegyelmesebben kinevezett teljes hatalmu királyi biztos, ezen vármegye törvényhatósági bizottságának működését az 1886. évi XXI. t. c. 21 §-ában biztosított hatósági jogok gyakorlása tekintetében ezennel felfüggesztem és az idézett t. cikk II. és III. fejezetében körülírt jogok gyakorlását a saját hatáskörömbé átvésem.

Együttal felfüggesztem a közigazgatási bizottságot, valamint a törvényhatóság összes egyéb bizottságait és választmányait s a szükséghez képest a közigazgatási bizottságot és a törvényhatóság egyéb bizottságait és választmányait magam fogom újra megalakítani.

Ennek a rendelkezésemnek idító okai a következők:

A vármegye törvényhatósági bizottságának az 1905. évi július hó 12-ik napján tartott rendkívüli közgyűlése 13.103/1905. jkv. 404. sz. a. hozott határozatával a vármegyei és községi alkalmazottakat eltiltotta attól, hogy önkéntes adófizetéseket elfogadjanak és kezeljenek és az önként jelentkező ujoncok belépésénél és tartalékosok és póttartalékosok behívásánál közreműködjenek; és ámbár ez a határozata a törvényhatósági bizottságnak az 1886. évi XXI.

t.-o. 10. §-a alapján a m. kir. belügyminiszternek az 1905. évi 80.554. és 107.274. sz. a. kelt határozataival ismételt megsemmisített, mind-azok dacára ezt a határozatot ismételt fenn-tartotta és ebből kifolyólag az állam létérdekeit támadta meg.

A törvényhatósági bizottságnak ez az ellen-szegülése a vármegye közönségét és tisztikarát oly mérvben felizgatta, hogy a tisztikar a kor-mány törvényes rendelkezéseinek ellenszegült s ugy a törvényhatósági bizottság, mint részben ennek kényszere folytán a tisztikar a törvény-telenségek egész sorozatát követte el.

Igy nevezetesen az 1889. évi VI. t.-c. ren-delkezéseivel ellentétben, törvényellenesen meg-tagadta a hadkötelesek összeírására vonatkozó, valamint a lóösszeírásra és lóosztályozásra vo-natkozó törvényes kormányrendeletek végrehaj-tását.

Mindezeknél fogva, tekintetbe véve az 1886. évi XXI. t.-c. 19. §-ának, valamint a 20. §-ának az intézkedéseit, amelyek csak a meg nem sza-vazott adók tényleges behajtására és a meg nem szavazott ujoncok tényleges kiállítására vonat-koznak és kizárólag csak ezekre nézve adják meg a törvényhatóságnak a végrehajtás megta-gadásának a jogát: a jogosulatlan ellenállással az állam nélkülözhetetlen anyagi biztosítékai, a véderő kiegészítése és az állam bizton-sága törvényellenesen veszélyeztetett.

Ezt az ellenállást a tisztviselők részéről nem indokolta az állami javadalmazásnak, illetőleg a fizetés rendes utalványozásának az 1905. évi december hó 1-ével bekövetkezett beszüntetése sem; mert az éppen az ellenszegülés miatt tar-tatott vissza és köztudomásu, hogy az ellenál-lás beszüntetése után megfelelő kérelemre, azon-nal kiutalványoztatott volna; de a tisztviselők ily kérelemtől egyenesen eltiltattak.

Ez az ellenállás azonban nem volt a törv.-hatósági bizottság tagjainak és a tisztviselőknek egyhangú véleménye; de az a tekintélyes ki-sebbség, amely ellenvéleményen volt, az izgatók fenyegetései és terrorizmusa folytán visszavon-ult, nem akartván magát méltatlan támadások-nak kitenni.

Ezt a jogosulatlan és törvényellenes ellenál-lást és féktelen terrorizmust pedig fenntartotta, szervezte és szította az a hatvan tagú bizottság, amely az elől hivatkozott 13.103/1905. 404. jkv. sz. közgyűlési határozattal küldetett ki és ame-lyet a m. kir. belügyminiszter illetéktelen, joga-sulatlan és törvényellenes ténykedései és államellen-es működése folytán a folyó évi 27.276. sz. rende-letével feloszlattott; amely bizottság azonban ennek dacára törvényellenes működését és ter-rorisztikus befolyását a vármegyei közigazgatás menetére és a tisztviselők működésére még min-dig nem szűnt meg gyakorolni.

Ezen bizottság működésének és befolyásának tulajdonítható az is, hogy a törvényhatósági bi-zottság a folyó évi január hó 29-én tartott rend-kívüli közgyűlésen 2046/1906. jkv. szám alatt hozott határozatával egyebek között a vármegye és a községek összes tisztviselőit és alkalma-zottait eltiltotta a kormány törvényes közegei-vel való érintkezéstől és azok rendeleteinek végrehajtásától. Mindezek után a törvényes és alkotmányos rend és a törvények és az állam-hatalom tényezői iránt való köteles tisztelet helyreállítása és fenntartása céljából küldtettem én ki Ő eszászári és Apostoli királyi Felsege ál-tal teljes hatalmu királyi biztossá.

A midőn pedig ilyen körülmények között ki-rályi biztosi működésemet megkezdtem, — méltányolva a tisztviselők hazafias aggodalmait és kényszerhelyzetét, — egyik első intézkedésem az volt, hogy a megyei és járási tisztviselőket magamhoz hívtam és igyekeztem őket meg-győzni az ellenállás jogosulatlan és törvény-ellenes voltáról. És ezeknek a kihallgatásoknak a során is arról győződtem meg, hogy a törvény-hatósági bizottságnak, illetőleg az annak nevé-ben törvényellenesen még mindig működő em-lített 60 tagú bizottságnak a terroristikus mű-ködése az, ami megakadályozza azt, hogy a sokszor jobb meggyőződése ellenére az ellenál-lásba sodort tisztikar vissza törhessen törvényes rendeltetése céljához, a nyugodt, közérdekű munkához.

Meggyőződtem továbbá arról, hogy a vár-megye törvényhatósági bizottságának szélsősé-gék felé hajló részei illetőleg annak a már fel-oszlattott hatvan tagú bizottságnak a tagjai nem csak abba nem hagyták az ellenszegülésre való

izgatást, hanem a megfélemlítés minden eszkö-zével az ellenszegülésre való izgatás teréről az ellenszegülésre való kényszerítés terére léptek, és ezzel a tisztviselőkre nézve is egy lehetetlen helyzetet teremtettek, a minnek következtében az egész tisztikar — az állam és a vármegye ér-dekei figyelembe nem vételével — állásáról le-mondott.

Az ellenállás vezetőinek a tisztviselőkkel szemben való önkénykedése, féktelen izgatása és erőszakoskodása már teljesen elfajult, tönkre-tette a köztisztviselői tekintélyt és felidézte a vármegyét végveszélybe döntő anarchia veszé-lyét a tisztviselői karban is.

Ezen felül a vármegye első tisztviselője, az alispán ujabban is túllépte az 1886. XXI. t.-c. 46. §-ában körülírt hatáskörét az által is, hogy ő f. évi április hó 6-ára rendkívüli közgyűlést hívott egybe akkor, a mikor ez a jog királyi biztossá való kinevezésem által őt ma már nem illeti meg.

A törvénynek lépten nyomon való megsérté-séből, továbbá a fentemlítettékből kétséget ki-zárólag beigazoltatott az, hogy legjobb és leg-emberesebb szándékaim tekintetbe nem vétet-tek, beigazoltatott továbbá az, hogy a törvény-hatósági bizottsági közgyűlés újabb összehívása a kívánt békés megoldást nemcsak lehetővé nem tenné, de a vármegyét újabb céltalan izgalmak-nak tenné ki, a tisztviselőket végromlásba dön-tené és minthogy a törvényhatósági közgyűlés-sel való minden további kísérletezés céltalannak látszik, ebben a céltalan küzdelemben pedig a vármegye közigazgatási és mindenféle közérdeke nagy veszélynek tétetnék ki: ennél fogva az ál-lam, a vármegye, a megyei és községi tisztvi-selői kar érdekében a törvényhatósági bizottság felfüggesztését el kellett rendelnem.

De el kellett azt rendelnem abból a fontos érdekből is, hogy az államnak az ellenállás foly-tán veszélyeztetett érdekeit biztosítsam és az ezzel kapcsolatos sürgős intézkedéseket a vár-megye javára királyi biztosi jogaim érvényesi-tésével megtehessem.

Mindezek az okok indokolják egyuttal a köz-igazgatási bizottságnak, valamint a törvény-hatóság összes egyéb bizottságainak és választ-mányainak a felfüggesztését is; mert az adott helyzetben az ezekkel való minden kísérletezést szintén céltalannak és az állami és vármegyei közérdekből elkerülendőnek véltem.

Mindezeket a rendelkezéseimet az által a belső óhaj által vezéreltetve teszem, hogy vajha meg-mentenék jó szándékaim a vármegyének annyi izgalmat szenvedett tisztikarát, elmozdítanák a vármegye békéjét s azt az általános hazafias vágyat, hogy a vármegye területén a békével újra helyre álljon a régi normális rend, és a tisztviselői kar a vármegye közönségének érde-kében is, újra visszaadassék esküje szerint tel-jesítendő kötelezségeinek, a békés munkának.

Erről a vármegye közönségét tudomás és szio-goru alkalmazkodás végett értesítem és egyut-tal meghagyom a vármegye alispánjának, hogy személyi és vagyoni felelősség terhe alatt ak-ként intézkedjék, hogy mindazok az ügyek, ame-lyek az 1886. évi XXI. t.-c. II. és III. feje-zeteinek rendelkezéseire képest a törvényható-sági bizottságnak, valamint a vonatkozó egyéb törvények és törvényes szabályrendeletek érte-lében a közigazgatási bizottságnak és a tör-vényhatóság egyéb bizottságainak és választ-mányainak a működését igénylik, az alispán utján elem terjesztessenek.

Ez a rendelet a vármegye hivatalos lapjában közzéteendő.

Zalaegerszeg, 1906. évi március hó 31.

Szulyovszky Dezső s. k. kir. biztos.

(A királyi biztos nyilatkozatai.)

— Interview. —

Dr Szulyovszky Dezső Zala- és Somogyvár-megyei királyi biztosát néhány nap előtt Zala-egerszegen, a vármegye házában lévő lakásán felkerestem, hogy a vármegye politikai életében beállott változásról s nevezetesen az ő teljes-hatalmu királyi biztosi szerepléséről néhány köz-érdekű kérdésben megkérdezzem a véleményét.

A királyi biztos kérdéseimre a következőkben válaszolt:

— Mi okok indították a kormányt arra, hogy méltóságodat teljes hatalmu királyi biztossá nevezte ki?

A vármegye törvényhatósága a kormány ren-

deleteivel szemben többször a legintranzigensebb álláspontra helyezkedett és bár ez állásloglalá-sát illusztráló közgyűlési határozatokat a kor-mány megsemmisítette, mégis azokat teljes egé-zében fenntartotta, amint ez a törvényhatósági bizottságnak legutóbb f. évi március 1-én tar-tott rendkívüli közgyűlésén hozott egyhangú határozatában is kifejezést nyert. Egy modern berendezkedésű államban, mint amilyen Magyar-ország is, a kormányhatalom szükséges tekinté-lyének ez a megsértése lehetetlen állapotot te-remtetett, de főképpen annál a körülménynél fogva, hogy e nyílt ellenállással szemben a kormány az ország közjává célzó nagyszabású munkájá-ban akadályozva volt, — határozta el magát arra, hogy az én kinevezésem iránt legmagasabb helyen javaslatot tegyen.

— Közölte-e a kormány méltóságoddal, hogy körülbelül mennyi időre szól ez a küldetése?

„Az én küldetésem lévén a kormány közjóra irányuló rendeleteinek a törvényhatóság ellen-kező határozataival szemben is érvényt szerezni, hogy a megyében a megzavart közállapotok helyreállítására törekedjem, — a mennyiben eb-ben a munkámban a tisztviselői kar és általa-ban a közönség részéről a kívánt támogatásban fogok részesülni, — még hamarabb befejeződik a küldetésem, a milyen idejűnek azt magam is gondoltam. Természetes, hogy itt meghatáro-zott időtartamot megállapítani lehetetlen.“

— A vármegye autonom jogai meghagyat-nak-e méltóságod részéről érintetlenül?

Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a vármegye önkormányzati jogát megóvhassam. Ha azonban a vármegye törvényhatósági bizott-sága vagy más tényezők részéről a közig. ren-des menete megakasztatnék, akkor kénytelen lennék a reám ruházott jogkörben az autonó-miát felfüggeszteni. De remélem, hogy erre szükség nem lesz.

— A meg nem szavazott adók és ujoncok biztosítására vonatkozólag fog-e méltóságod el-járást indítani s milyen lépéseket szándékozik tenni ebben a kérdésben?

„Nem tudom, értesült-e már arról a beszé-demről, amelyet a tisztviselőkar előtt mon-dtam a bemutatásomkor?“ — „Már akkor kifejtettem ebben a kérdésben a véleménye-met, hogy a kormány ilyen célszavakat nem táplál, de különben is törvényeinknek ide vo-natkozó rendelkezése vita nélkül áll és én a tisztviselői kartól ennek ellenkezőjét nem kívánom és ily értelmű intézkedéseket egyáltalán nincs szándékomban tenni.“

— Mi a véleménye méltóságodnak a tisztvi-selői kar magatartásáról?

„Megvallom, mielőtt ide jöttem volna, más véleményem volt a tisztviselői karról, de kelle-mesen csalódtam, amikor most megismertem az urakat! Zalavármegyei tisztviselői kara kitűnő tagokból áll, kötelezségeinek teljes tudatával bir, ezért remélem, hogy a megye közönségének ja-vára irányuló intézkedéseim nem fognak hatás nélkül maradni, mert remélem, hogy számitha-tok a tisztviselői kar közreműködésére!“

— Állandóan itt fog-e méltóságod lakni vagy Kaposvárott, esetleg Nagykanizsán?

„Mindenek előtt kijelenthetem, hogy én állan-dóan sem itt, sem az említett helyeken nem szán-dékozik lakni, amit következtethetnek Önök ab-ból, hogy a családomat egyáltalában el sem ho-zom ide magamhoz. Amennyiben majd a megyé-ben a megzavart közállapotok helyreállításával a közrend és a közbéke visszaköltözik, ezzel — azt hiszem — be is fejezem a működésemet s akkor megtehetem a lépéseket a kormánytól az iránt, hogy szolgálataim alól Ófelsége felmentsen.“

N. Enyedy Barna.

(A kir. pénzügyigazgatóság tisztelgése.)

A zalaegerszegi pénzügyigazgatóság tisztikarát Ódor Géza kir. tanácsos, pénzügyigazgató ve-zette Szulyovszky Dezső királyi biztoshoz, aki a főispáni lakás termében fogadta a népes kül-döttséget. A pénzügyigazgató bemutatva a tiszti-kart s kijelentette, hogy a pénzügyi tisztviselők a törvények keretében — úgy mint eddig — a jövőben is teljesíteni fogják kötelezségüket. A királyi biztos megköszönte a megjelenést, kérte a pénzügyigazgatóság támogatását, amelyre szük-sége van s biztosította a tisztviselőket arról, hogy összességében, mint egyenként, bármely hivatalos vagy magánügyben szívesen lesz segít-ségére. Ezzel a tisztelgés véget ért.

A tulipán-mozgalom vármegyénkben.

A hazafias eszmék terjesztése és a nemzet ügyének diadalra juttatása volt az a kiválóan nemes cél, a mely a főváros legelőkelőbb hölgyeit arra az eszmére juttatta, hogy *tulipán-kert* elnevezés alatt a magyar nők körében nagy arányu mozgalmat indítsanak.

A gondolatot, mely alig egy hete született, tett követte: az akció tényleg megindult s páratlan népszerűségét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy ma már a legszélesebb hullámokban terjed ország-szerte, olyannyira, hogy a tulipán jegyében innen-onnan egy táborban látjuk az összes hazafiasan érző magyar nőközönséget.

A mozgalom a mai napon vármegyénkben is megkezdte hódító útját. Gróf Batthyány József-nének, vármegyénk egyik fenkölt lelkű urnőjének kezdeményezésére ívek mennek szét megyeszerte, amely íveknek aláírói kötelezik magukat az összes hazafias mozgalmak támogatására, de különösen a magyar ipartermékek pártolására.

Nem mulasztjuk el szívből üdvözölni a grófné nemes akcióját, ama kivánságunk kifejezésével, vajha vármegyénk hölgyközönsége egy szálig csatlakozna a mozgalomhoz, mert ők tudhatják legjobban, hogy a mi csak igen kis részben sikerült a férfiaknak, az nekik teljes mértékben sikerülni fog: kitartó munkával, állhatatos ösztönzéstartással és kíméletet nem ismerő eréllyel mihamar kiszoríthatják megyénk területéről az osztrák iparcikkeket!

Ez lesz a legteljesebb siker! Ez koronázza be mozgalmukat!

A szétküldött ívek a következőket tartalmazták:

Mindnyájunk előtt ismeretes, hogy a fővárosi hölgyközönség tulipán-kert címen hazafias mozgalmat indított a nemzeti eszme és a honi-ipar-pártolás terjesztésére.

Ehhez a mozgalomhoz szívvél-lelélekkel csatlakozunk mi, zalavármegyei nők is, mert hazánk javánálunk telhetően munkálkodni mi is legszentebb honleányi kötelességünknek tartjuk.

Tudjuk jól, hogy áldásos mozgalmunkat csak úgy követheti siker, ha föltett elhatározásunkban állhatatosan megmaradunk s hogy ha eszményünket: a hazaszeretetet nemcsak szóval, de tettekben is megalkuvást nem ismerve, állandóan és a leghathatósabbban külsőleg is kifejezésre juttatjuk, épen ezért jelen aláírásunkkal ezennel *megfogadjuk*, hogy:

1. Nemzeti jellegünk és önállóságunk előmozdítását célzó összes mozgalmakat tüntetően támogatni fogjuk.

2. A magyar nemzeti érzés ápolását a családi és társadalmi életben, de legfőként a nevelés terén legszentebb kötelességünknek ismerjük.

3. Minden fényezésnek és összes nélkülözhető kedvteléseinknek mellőzésével *magyaros egyszerűség* lesz jelszavunk, a melyet minden téren követni fogunk.

4. Első sorban saját példáinkkal, de egyszersmind legszélesebb körben külön-külön is ki fejteendő agitációkkal arra törekszünk, hogy minden magyar ember minden szükségletét magyar termelőkötől és iparosoktól, magyar eredetű cikkekből szerezzék be.

Épen ezért külön is megfogadjuk, hogy *összes bevásárlásainkban, minden egyes esetben* a legérellyesebben megkivánjuk a kereskedőktől, hogy eladandó áruik beszerzésének forrását előtünk kétséget kizárólag igazolják.

Mi sem természetesebb, mint hogy a legfeljebb módon támogatni és pártolni fogjuk azokat az üzleteket, a melyek maguk is megalkuvást nem ismerve kizárólag magyar termelő helyekről szerzik be áruikat. Végül

5. mindezen fogadalmunk és lankadatlan hazafias érzelmeink jeléül állandóan viseljük a kis tulipánt. Ez legyen külső és mindenki által látható jelvényünk annak tüntető bizonyítására, hogy osztály, vallás, párt és rangkülönbség nélkül mindnyájan testvérek vagyunk egy magas érzésben s ez: a hazaszeretet.

Szókimondó levelek.

Irogatja egy asszony.

Egyik este vasóra után az uram elővesz egy papírlapot és kezd írni. Azt hittem először, hogy verset ír, mert mindig, ha egy sort leírt, akkor elkezdett komolyan gondolkodni és járt a szája, mintha a rimeket egyeztetné.

Nem tudtam már tovább visszatartani magam, hát megnéztem, mit ír.

És most esküszöm, hogy az uramról olyat fedeztem fel, amit eddig senki nem tudott róla. Ő egy lángoló, de elborult szívű hazafi, ő egy jövőbe látó diplomata, ő feltalálta nem a repülő gépet, de a válság megoldása után felolvasandó politikai közkérdéseket.

1. Lesznek-e új választások?
2. Föl lesz-e tényleg függesztve az alkotmány?
3. Hogy keletkezett a válság?
4. Ki a hibás, hogy a mai állapotok létrejöttek?

5. Fog-e győzni a koalíció?
6. Fognak-e bünhödni a nemzeti ellenállás leverésére ajánkozott gyászmagyarok?
7. Fog-e alkotmányunk teljes mivoltában érvényesülni?

És még több ilyen kérdést írt össze.

— Hát aztán mit akar maga evvel?
— Ezeket a kérdéseket lellem köröztetem, illetve lemásoltatom és elküldöm ismerőseimnek, hogy válaszoljanak rá. A válaszokat pedig zárt borítékokban elteszük és majd csak a kibontakozás megtörténte után fogjuk felolvasni. Akkor majd elvállik, hogy ki tudott igazán előre látni és kinek van a legtöbb politikai rutinja.

Éktelen dühbe gurult az uram, mikor ezért elnevettem magam.

— Hát evvel fogják maguk az alkotmányt megmenteni?

De aztán, hogy láttam, miszerint ez rosszul esik neki, elkezdtem vigasztalni.

— Különböznék igazsága van. Jobb, ha a baj után lármáznak, hogy így meg úgy kellett volna tenni, mint a baj előtt, hogy így meg úgy teszünk és nem tesznek semmit. Legalább nem vehetik elől majd magukat, mint most a megyét, hogy hát mi lesz azzal a határozattal, hogy ha új főispán vagy hasonló méltóság elnököl a közgyűlési teremben, akkor márványtáblát helyeznek a falába és a képek kereteit gyászfátyollal vonják be. Nem, édes jó uram. Nem ér ez a mi elkeseredésünk semmit. Nyugodjunk abba bele, hogy minden nemzetnek annyi alkotmánya van, amennyit megérdemel, amennyi az életéreje.

— Hát evvel fogják maguk az alkotmányt megmenteni?

De aztán, hogy láttam, miszerint ez rosszul esik neki, elkezdtem vigasztalni.

— Különböznék igazsága van. Jobb, ha a baj után lármáznak, hogy így meg úgy kellett volna tenni, mint a baj előtt, hogy így meg úgy teszünk és nem tesznek semmit. Legalább nem vehetik elől majd magukat, mint most a megyét, hogy hát mi lesz azzal a határozattal, hogy ha új főispán vagy hasonló méltóság elnököl a közgyűlési teremben, akkor márványtáblát helyeznek a falába és a képek kereteit gyászfátyollal vonják be. Nem, édes jó uram. Nem ér ez a mi elkeseredésünk semmit. Nyugodjunk abba bele, hogy minden nemzetnek annyi alkotmánya van, amennyit megérdemel, amennyi az életéreje.

— Hát evvel fogják maguk az alkotmányt megmenteni?

De aztán, hogy láttam, miszerint ez rosszul esik neki, elkezdtem vigasztalni.

— Különböznék igazsága van. Jobb, ha a baj után lármáznak, hogy így meg úgy kellett volna tenni, mint a baj előtt, hogy így meg úgy teszünk és nem tesznek semmit. Legalább nem vehetik elől majd magukat, mint most a megyét, hogy hát mi lesz azzal a határozattal, hogy ha új főispán vagy hasonló méltóság elnököl a közgyűlési teremben, akkor márványtáblát helyeznek a falába és a képek kereteit gyászfátyollal vonják be. Nem, édes jó uram. Nem ér ez a mi elkeseredésünk semmit. Nyugodjunk abba bele, hogy minden nemzetnek annyi alkotmánya van, amennyit megérdemel, amennyi az életéreje.

— Hát evvel fogják maguk az alkotmányt megmenteni?

De aztán, hogy láttam, miszerint ez rosszul esik neki, elkezdtem vigasztalni.

— Különböznék igazsága van. Jobb, ha a baj után lármáznak, hogy így meg úgy kellett volna tenni, mint a baj előtt, hogy így meg úgy teszünk és nem tesznek semmit. Legalább nem vehetik elől majd magukat, mint most a megyét, hogy hát mi lesz azzal a határozattal, hogy ha új főispán vagy hasonló méltóság elnököl a közgyűlési teremben, akkor márványtáblát helyeznek a falába és a képek kereteit gyászfátyollal vonják be. Nem, édes jó uram. Nem ér ez a mi elkeseredésünk semmit. Nyugodjunk abba bele, hogy minden nemzetnek annyi alkotmánya van, amennyit megérdemel, amennyi az életéreje.

— Hát evvel fogják maguk az alkotmányt megmenteni?

De aztán, hogy láttam, miszerint ez rosszul esik neki, elkezdtem vigasztalni.

— Különböznék igazsága van. Jobb, ha a baj után lármáznak, hogy így meg úgy kellett volna tenni, mint a baj előtt, hogy így meg úgy teszünk és nem tesznek semmit. Legalább nem vehetik elől majd magukat, mint most a megyét, hogy hát mi lesz azzal a határozattal, hogy ha új főispán vagy hasonló méltóság elnököl a közgyűlési teremben, akkor márványtáblát helyeznek a falába és a képek kereteit gyászfátyollal vonják be. Nem, édes jó uram. Nem ér ez a mi elkeseredésünk semmit. Nyugodjunk abba bele, hogy minden nemzetnek annyi alkotmánya van, amennyit megérdemel, amennyi az életéreje.

— Hát evvel fogják maguk az alkotmányt megmenteni?

De aztán, hogy láttam, miszerint ez rosszul esik neki, elkezdtem vigasztalni.

— Különböznék igazsága van. Jobb, ha a baj után lármáznak, hogy így meg úgy kellett volna tenni, mint a baj előtt, hogy így meg úgy teszünk és nem tesznek semmit. Legalább nem vehetik elől majd magukat, mint most a megyét, hogy hát mi lesz azzal a határozattal, hogy ha új főispán vagy hasonló méltóság elnököl a közgyűlési teremben, akkor márványtáblát helyeznek a falába és a képek kereteit gyászfátyollal vonják be. Nem, édes jó uram. Nem ér ez a mi elkeseredésünk semmit. Nyugodjunk abba bele, hogy minden nemzetnek annyi alkotmánya van, amennyit megérdemel, amennyi az életéreje.

— Hát evvel fogják maguk az alkotmányt megmenteni?

De aztán, hogy láttam, miszerint ez rosszul esik neki, elkezdtem vigasztalni.

— Különböznék igazsága van. Jobb, ha a baj után lármáznak, hogy így meg úgy kellett volna tenni, mint a baj előtt, hogy így meg úgy teszünk és nem tesznek semmit. Legalább nem vehetik elől majd magukat, mint most a megyét, hogy hát mi lesz azzal a határozattal, hogy ha új főispán vagy hasonló méltóság elnököl a közgyűlési teremben, akkor márványtáblát helyeznek a falába és a képek kereteit gyászfátyollal vonják be. Nem, édes jó uram. Nem ér ez a mi elkeseredésünk semmit. Nyugodjunk abba bele, hogy minden nemzetnek annyi alkotmánya van, amennyit megérdemel, amennyi az életéreje.

— Hát evvel fogják maguk az alkotmányt megmenteni?

De aztán, hogy láttam, miszerint ez rosszul esik neki, elkezdtem vigasztalni.

— Különböznék igazsága van. Jobb, ha a baj után lármáznak, hogy így meg úgy kellett volna tenni, mint a baj előtt, hogy így meg úgy teszünk és nem tesznek semmit. Legalább nem vehetik elől majd magukat, mint most a megyét, hogy hát mi lesz azzal a határozattal, hogy ha új főispán vagy hasonló méltóság elnököl a közgyűlési teremben, akkor márványtáblát helyeznek a falába és a képek kereteit gyászfátyollal vonják be. Nem, édes jó uram. Nem ér ez a mi elkeseredésünk semmit. Nyugodjunk abba bele, hogy minden nemzetnek annyi alkotmánya van, amennyit megérdemel, amennyi az életéreje.

— Hát evvel fogják maguk az alkotmányt megmenteni?

De aztán, hogy láttam, miszerint ez rosszul esik neki, elkezdtem vigasztalni.

— Különböznék igazsága van. Jobb, ha a baj után lármáznak, hogy így meg úgy kellett volna tenni, mint a baj előtt, hogy így meg úgy teszünk és nem tesznek semmit. Legalább nem vehetik elől majd magukat, mint most a megyét, hogy hát mi lesz azzal a határozattal, hogy ha új főispán vagy hasonló méltóság elnököl a közgyűlési teremben, akkor márványtáblát helyeznek a falába és a képek kereteit gyászfátyollal vonják be. Nem, édes jó uram. Nem ér ez a mi elkeseredésünk semmit. Nyugodjunk abba bele, hogy minden nemzetnek annyi alkotmánya van, amennyit megérdemel, amennyi az életéreje.

— Hát evvel fogják maguk az alkotmányt megmenteni?

De aztán, hogy láttam, miszerint ez rosszul esik neki, elkezdtem vigasztalni.

— Különböznék igazsága van. Jobb, ha a baj után lármáznak, hogy így meg úgy kellett volna tenni, mint a baj előtt, hogy így meg úgy teszünk és nem tesznek semmit. Legalább nem vehetik elől majd magukat, mint most a megyét, hogy hát mi lesz azzal a határozattal, hogy ha új főispán vagy hasonló méltóság elnököl a közgyűlési teremben, akkor márványtáblát helyeznek a falába és a képek kereteit gyászfátyollal vonják be. Nem, édes jó uram. Nem ér ez a mi elkeseredésünk semmit. Nyugodjunk abba bele, hogy minden nemzetnek annyi alkotmánya van, amennyit megérdemel, amennyi az életéreje.

— Hát evvel fogják maguk az alkotmányt megmenteni?

De aztán, hogy láttam, miszerint ez rosszul esik neki, elkezdtem vigasztalni.

— Különböznék igazsága van. Jobb, ha a baj után lármáznak, hogy így meg úgy kellett volna tenni, mint a baj előtt, hogy így meg úgy teszünk és nem tesznek semmit. Legalább nem vehetik elől majd magukat, mint most a megyét, hogy hát mi lesz azzal a határozattal, hogy ha új főispán vagy hasonló méltóság elnököl a közgyűlési teremben, akkor márványtáblát helyeznek a falába és a képek kereteit gyászfátyollal vonják be. Nem, édes jó uram. Nem ér ez a mi elkeseredésünk semmit. Nyugodjunk abba bele, hogy minden nemzetnek annyi alkotmánya van, amennyit megérdemel, amennyi az életéreje.

— Hát evvel fogják maguk az alkotmányt megmenteni?

De aztán, hogy láttam, miszerint ez rosszul esik neki, elkezdtem vigasztalni.

— Különböznék igazsága van. Jobb, ha a baj után lármáznak, hogy így meg úgy kellett volna tenni, mint a baj előtt, hogy így meg úgy teszünk és nem tesznek semmit. Legalább nem vehetik elől majd magukat, mint most a megyét, hogy hát mi lesz azzal a határozattal, hogy ha új főispán vagy hasonló méltóság elnököl a közgyűlési teremben, akkor márványtáblát helyeznek a falába és a képek kereteit gyászfátyollal vonják be. Nem, édes jó uram. Nem ér ez a mi elkeseredésünk semmit. Nyugodjunk abba bele, hogy minden nemzetnek annyi alkotmánya van, amennyit megérdemel, amennyi az életéreje.

Egy szál virág . . . egy tearózsza,
Mit néki adtam legelőbb.
És ő nem szólt, meg sem köszönte,
Csak rám vetette szép szemét.

Egy szál virág . . . egy szegfü-bimbó,
Mit kebléről adott nekem,
S én nem szóltam, meg sem köszöntem,
Csak rávettem két szemem.

Két szál virág . . . meg két tekintet . . .
S mégis, mily édes sejtelem!
Megértünk egymást mind a ketten,
Hogy szeret és hogy szeretem.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

2865/1906.

Felhívás

a soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara területén székelő összes gyári, közép- és kisiparos munkaadókhöz, a kereskedelem-ügyi m. kir. miniszter úr Ó nagyméltósága által az ipari munkások kiváló szorgalmának, buzgalmának és jó magaviseletének jutalmazására rendszeresített jutalomdíjak tárgyában.

Ó nagyméltósága, a kereskedelem-ügyi m. kir. miniszter úr a bazi kereskedelmi- és iparkamarák együttes kezdeményezése folytán 1902. évi december hó 31-én 60.167/VIII/1902. szám alatt kelt magas elhatározásával az ipari munkások kiváló szorgalmának, buzgalmának és jó magaviseletének jutalmazására száz. egyenkint 100-, azaz száz koronás állami jutalomdíjat rendszeresített, mely jutalomdíjakból Ó nagyméltóságának az ipari munkások számaránya alapján felállított felosztási terveze szerint kamarai kerületünk területén hat fog szétosztásra kerülni.

A jutalmazott munkások mindegyike a jutalomdíjon kívül a jutalmazás tényét és a jutalmazás indokait tartalmazó elismerő okmányt kap.

A jutalmazások iránti javaslatétel és a jutalmak kiosztása a kereskedelmi- és iparkamarák feladatát képezvén, felhívjuk a kamarakerületünk területén működő gyárosokat, közép- és kisiparosokat, hogy legkésőbb ez év június 15-éig terjesszék be ezen kamara elnökségéhez az általuk jutalmazásra ajánlott munkásaikra vonatkozó s minden munkásra nézve külön-külön kiállítandó javaslatukat, az azokra vonatkozó és a jutalomra való érdemességét bizonyító adatok kíséretében.

A jutalomra való igény előfeltételei a következők:

1. magyar állampolgárság;

2. tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás (kapus, kocsis, gyári irodaszolga és más ily természetű szolgálatot teljesítő a jutalomra igényt nem tarthat. Művezetők, munkavezetők, pallérok, előmunkások s ezekkel egyenlő gazdasági helyzetben levő alkalmazottak csak kivételes, rendkívül méltánylást igénylő esetekben vehetők figyelembe);

3. legalább 15 évi megszakítás nélküli működés az ipari munka körében (tanoncúvek beszámíthatók, évadhoz kötött ipari munkában alkalmazottaknál a teljesen betöltött évadok teljes évekként egyenértékűeknek tekintetnek);

4. a rendes munkabér vagy munkakereset évi összege a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat.

Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg a munkakönyvvel, vagy annak hiteles másolatával bizonyítható.

Ugyanazon munkás a szóban levő jutalomban csak egyszer részesülhet.

Az a beadvány, illetve előterjesztés, amelyet a munkaadó ipari munkása megjutalmazása tárgyában a kereskedelmi- és iparkamarához intéz, közügyre vonatkozó javaslatnak tekinthető s mint ilyen, a díjgyűlék 14. tétel g) pontja alatt felvett rendelkezés értelmében bélyegmentes. Ugyancsak hasonló indokból, de kizárólag erre a célra bélyegmentesen állíthatók ki azok az iratok is, amelyek a jutalom feltételeit képező körülmények igazolására szolgálnak, az illetéki díjgyűlék 79. tétel e) pontja értelmében. Azonban ezekre az iratokra fel kell jegyezni, hogy kizárólag erre a célra állítottak ki s hivatkozni kell a m. kir. pénzügyminiszter úr Ó nagyméltóságának 1903. évi február hó 28-án 17.455. szám alatt kereskedelemügyi miniszter úr Ó nagyméltóságához ez ügyben intézett átiratára.

A munkás-jutalmazásokra vonatkozó ezen iratok vett használat után visszaadandók.

elt Sopronban, a kerületi kereskedelmi- és iparkamara 1906. évi március hó 20-án tartott rendes közös üléséből.

Zsombor Géza s. k., Kirchnopf Frigyes s. k., elnök. titkár.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi március hó 15-én 2547 elnöki szám alatt kelt leirata alapján értesítjük érdekelt köreinket, hogy a Német Birodalom által bármely állam bevitelének nyújtott kedvezménynek a Német Birodalommal fennálló szűzódéses megállapodásokról, illetve az ezekben biztosított legnagyobb kedvezményeknél fogva bennünket is

megilletvén, a tőlünk a Németbirodalomba vitt mindenféle árpa« szintén a német-orsz kereskedelmi szerződésben megállapított 100 kilogrammonként 1 márká 50 fillért tevő kedvezményes vám alá esik.

Sopron, 1906. évi március hó 21-én.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hírek.

A zalaegerszegi ügyvédi kamara rendes évi közgyűlését f. évi március hó 25-én tartotta meg a városháza nagytermében Dr Czinder István kamarai elnök elnöke alatt. A közgyűlés a kamara mult évi működéséről szóló jelentésnek meghallgatása után a mult évről előterjesztett pénztári számadásokat vizsgálta át és miután azokat helyesnek találta, a közgyűlés számotadó Dr Szigethy Elemér kamarai pénztárnoknak a felmentvényt megadta. — Ezután a közgyűlés az 1906 évi költségvetést állapította meg, melynek alapján a szükséglet fedezésére — a kint levő tagdíj hátralékokat és figyelembe véve — a kamara tagjaira fejenként a szokásos huszonnyole (28) K évi tagdíjat vetette ki. — Az ügyvédek és ügyvédjelöltek névjegyzékének felolvasása után a tárgysor kimerítettvén, elnök a közgyűlést bezárta.

Somogyvármegye állásfoglalása. Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának tagjai a mult vasárnap értekezletet tartottak, amelyen Pallavicini örgróf elnököt. Az értekezlet kimondta, hogy a királyi biztos törvénytelen kiküldetése ellen a vármegye közönsége tiltakozik, de nem fogja át állási elfoglalásában megakadályozni. — Szulyovszky Dezső kir. biztost április első napjaiban várják Kaposvárra.

A zalaegerszegi tüzoltóegylet Boshán Gyula elnöke alatt tartott rendes közgyűlésén a titkár jelentette, hogy a tüzoltó intézmény még mindig nincs hivatalos magaslátán, aminek főoka az egyesület anyagi helyzete. A tagok száma folyton apad. A város ifjúsága s a tehetősebb elem nem lép be az egyletbe. Az egylet ezen sanyaru helyzetében is megtesz mindent tőle telhető. Az egyletnek van 56 működő, 193 pártoló és 13 segélyző tagja. Az egylet mult évi bevételé 2803 K 47 f, kiadása 2447 K 29 f volt. A számvizsgáló bizottság által bemutatott számadást s a költségvetést elfogadták. A választást következőleg ejtették meg: elnök Boshán Gyula, alelnök Udvardy Ignác, titkár Nagy Antal, II. titkár Unger Ferenc, pénztárnok Záborszky József, ügyész Hajik István, orvos dr Fürst Béla. Főparancsnok Stefanec József, alparancsnok Nagy Antal, csapatparancsnok Bita Lajos, szertárnokok Vörös Gyula és Heigl János, zászlótartó Horváth Gyula, mászóparancsnok Tornóy Mátyas, szakaszvezető Mórocz József, szivattyús Vas Ferenc, szakaszvezetők Németh Ferenc, Heigl János, Csoknyai István, választmányi tagok: Csertán Károly, Várhidy Lajos, dr Csák Károly, Fangler Mihály, Balassa Benő, Breisach Sámuel, Horváth Gyula, Herényi Ferenc, Varga Ferenc, számvizsgálók Fischer Pál, Simicska János és Veisz Tivadar.

A zalaegerszegi kerületi betegsegélyző pénztár e hó 25-én tartotta évi rendes közgyűlését Kovács László elnöke alatt. A közgyűlés az igazgatósági jelentést tudomásul vette a mult évi zárszámadásokat elfogadta. Az igazgatósági tagok egyharmadának megbízatása lejárván, a kilépők helyébe megválasztottak: a munkások sorából: Fürst Salamon s Vörös Gyula rendes és Stern Pál póttagnak, a kötelezett tagok sorából: Kovács Mór, Lendl Gyula, Büchler Pál s Löwi Gyula rendes és Latzer Pál, Latzer Mór, Weisz Aladár, Magyar József, Lukács

Sándor s Schwarz Arnold póttagnoknak. Felügyelő bizottsági tagok lettek: Eisner József, Janzós Sándor, Szabó István, Löwi Ignác, Horváth István s Keszler Jenő. Választott bírósági tagok lettek: Morandini Tamás, Pfeifer Heinrich, Guth János, Heinrich Dezső, Simon István, Péntek Ernő rendes, Jádó Károly, Hoehberger Sándor, Marton Márkus póttagnok. A választás ellen fellebbezést adnak be, mert a munkaadók egy része azt kívánja, hogy a törvény értelmében a munkaadók munkaadókra kötelezett tagok kötelezett tagokra szavazzanak, míg a kötelezett tagok azt akarták, hogy ők munkaadókat is választathassanak. Az elnök a kötelezett tagok nézetét fogadta el s a szerint rendelte el a szavazást.

† **Dr Tuboly Gyula** pénteken este Kairóban váratlanul elhalt. A megboldogult egészségi okokból utazott délvidékre neje és sógora Belus Lajos társaságában s távol a hazától ragadta el a halál. Dr Tuboly Gyula egyike volt megyei közéletünk kiváló alakjainak; két évtized óta a vármegye tb. tiszti ügyésze. Nagykanizsa város közéletében előkelő szerepe volt és tisztelet vette körül. Holt tetemét a család haza hozza Nagykanizsára. Áldás emlékére!

A balatonparti vasút építését ez évben bizonyosan megkezdik. Legalább így mondják az engedélyesek Veszprém város tanácsához beadott folyamodásukban, amelyben a segélyként megszavazott 60.000 K fizetését kérik.

Esküvő. Fischer Irén kisasszonynak 25-én volt az esküvője Werther Hugó békésabai gyárossal.

Új telefonállomás a vármegyházán. A királyi biztos hivatalban új telefonállomást szereltek fel, amelynek bekapcsolásáról a postahivatal értesítette az összes előfizetőket.

Oroszlán Pali. Híres rabló volt, a Savanyu Jóska cimborája. Már mint büntetett előéletű ember állott újra bandába s rabolt, gyilkolt. Egy időben a zalaegerszegi törvényszék előtt is állott, mert Zalavármegyében is vitt véghez egy sor rémtettet. Oroszlán Pali összesen 38 évet töltött fegyházban s a mult héten szabadult ki, mint teljesen megtört agg.

Hódít a tulipán. A tulipán mozgalom annak dacára, hogy sok roszakarattal kell küzdenie, folyton nagyobb tért hódít. A tulipán bevonul a divatba is. Zalaegerszegen a Schütz-féle kékfestőgyár a legközelebbi napokban forgalomba hozza tulipános mosókélméit, amelyek a jövő szezon divatújdonsgái lesznek. Hölgyeink bizonyára szívesen fogják a magyar ipar ezen legújabb termékeit vásárolni.

Megfulladt gyermek. Még a mult év őszén történt, hogy Nagy István keszthelypolgárvárosi lakos 2 éves gyermeke játék közben belesett a patakba s megfulladt. A nagykanizsai törvényszék a gondatlanság miatt bíróság elé állította a gyermek anyját, de felmentő ítéletet hozott.

Zárlat. Kaszaháza—Neszele egyesült községekben a szarvasmarhák közt a lépfene ragadós betegség szörványosan fellépett, minek következtében 40 napig ló, szarvasmarha, juh és sertés Ausztriába nem szállítható.

Paraszt dráma. Giber Szidónia férj. Kovács Ignácé asszony felsőrajki kisbirtokos a mult évben szolgálatába fogadta Giber Lajos odaváló lakost. A csinos 20 éves legény megtetszett a munkaadónak s a cselédi sorsból maga mellé emelte. Giber Lajos aztán nem igen akart dolgozni, hanem úgy gondolkodott, hogy a közöttük levő viszonyt fogva ő most úgy viselkedhetik, ahogy neki tetszik s elkezdte egy kicsit pazarolni az asszony vagyonát s egy kicsit hűtlenkedni. Ettől fogva napirenden volt közöttük a veszekedés, míg egyszer megunt a háladatlant kidobta. Hiába járt ezután Giber Lajos az asszonyhoz, hogy fogadja őt vissza kegyeibe. Az asszony nem tudta megbocsátani volt kedvesének, hogy meg-

csalta őt s elutasította magától. Az elesapott ifju látván, hogy hiábavaló a megtérése, az asszony többé hallani sem akar róla, kerített valahonnan egy rozsdás pisztolyt, azzal elment még egyszer Kovács Ignácéhoz s minthogy ez továbbra is hajthatatlan maradt, elkeseredésében kétszer rálőtt, de mindkettőjük nagy szerencséjére — nem talált. A földi igazságszolgáltatás mégis kezébe vette az ügyet s a delikvenst; szándékos emberölés kísérlete miatt hűvösrre tette, ahol majd a következő esküdtszéki ülések alatt fog-nak róla ítélni.

Agyonütötte a föld. Tüz János téglamunkás Grümbaum Zsigmond zalamindszenti téglagyárában dolgozott. A mult héten egy napon Schulmayer József téglamester Túzzal és néhány társával földhányási munkát végeztetett, de figyelmeztette őket, hogy egy helyen a hol a föld már nagyon alá volt ásva s az eső ott a partnak egy részét már el is mosta — ne dolgozzanak mert az veszélyes. Tüz mégis oda ment s elkezdett földet háányt, amikor egyszer csak rázuhant 10—15 köbméter föld és maga alá temette. Mire segítségére sietett munkások kiemelték őt már meghalt. Büntény nem forogván fenn a további eljárást beszüntették.

Tüz. Zsuhár Lajos baksai lakos háza a multkor kigyulladt és leégett. A megejtett nyomozás kiderítette, hogy a házat a károsult saját leánya, a 6 éves kis Mari gyújtotta meg gondatlanságból. A kár elég nagy, de biztosítás folytán a nagyobb része meg fog térülni.

Betörés. Zadravecz József adriánci lakos haragosa volt Tibolk Márk odaváló lakosnak. Hiába kereste azonban a találkozását vele, ez sehoggy sem sikerült neki, mert Tibolk bujt előle. Egyszer aztán Zadravecz megsokallotta ezt a bujkálást s egy este betört haragosa szatécusületébe, de Tibolk ekkor is megszökött a dühös ember elől. Tibolk feljelentésére előfoglák Zadraveczet, aki azzal védekezett, hogy részeg volt, hát ne bántásák őt. Mégis legalább magánlak sértés miatt kívánja Tibolk a haragosa megbüntetését.

Lopás. Bellovics Erzsébet és Herman József Henese pusztai lakosok lelkét sok lopásnak a vétke terheli. A hol megjelentek, mindent bezártak előttük, mert folyton loptak. Legutóbb is elmentek az alsólendvai vásárra s ott cipőket, fésűket, kést, kabátot, alsóruhát, mindent ami a kezük ügyébe kerülhetett — elloptak. Már éppen hazafelé akartak menni, amikor elfoglák őket. A lopott tárgyak egy része még náluk volt. Az eljárást megindították ellenük.

Jó fogás. Horvát Gyula helybeli lakos halálszással foglalkozik. Egész napokon át el-elüldögei a Zala partján a nélkül, hogy egy arányi keszegnél többet fogna. Mult hétfőn azonban kedvezet. a szerencse Horvátnak; mert a mikor a Kaszaházi és Gömbös malom közt halászott, egy óriási haresát sikerült hálójára keríteni és partra huzni. A haresa 170 cm. hosszú és 35 kilogramm sulya volt. Csakhamar hire futott a városban és sorban mentek a nagy haresát megnézni Horvátnak várköri lakására. Másnap Horvát a piacon elárusította a nagy halat.

Megkezdik az ujoncozási munkálatokat. A magyar királyi honvédelmi miniszter 79800/8 a számú körrendeletével az 1906 évre vonatkozó ujonc állítási előmunkálatok megkezdését megrendelvén, a vármegye alispánja m. hó 19-én 5939/ni. 906 szám alatt az előmunkálatok megkezdésére utasította az illetékes hatóságokat. Az idej ujoncállításra három korosztályt hívnak föl és pedig az 1885. 1884. és 1883-ik évben született állításköteleseket. Az ezen évben született ifjak tehát összeírás végett az illetékes községi előjáróságoknál személyesen, vagy írásban jelentkezni tartoznak. Az előmunkálatokat elrendelték, hogy azonban az ujoncozás mikor lesz meg, a jövő titka.

Mit igyunk?

Az elsőrendű természetes szénsavas natrontartalmú ásványvizet, a mohai

ÁGNES

forrást, mert föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; **dús szénsavtartalmánál fogva** nemcsak **biztos óvszer fertőző elemek ellen**, hanem a benne foglalt gyógyosóknál fogva kitűnő szere a **legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek.**

Vegyvi vizsgálatok s ajánlatok az Ágnes-forrást az orvosok előtt nagyon kedvelt gyógyszerre tették s hamarosan óriási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: dr Kétly, dr Stramborszky, dr Berger, dr Nauendorf, dr Borchardt, dr Akantisz, dr Blodig, dr Fischer, dr Mosegig, dr Rust, dr Werner, dr Gebhardt, dr Balogh, dr Varga, dr Szabó, dr Scipades, dr Moravcsik, dr Glaser, dr Markosfalvi, s b-ektől, akik az Ágnes-forrást a legmelegebben ajánlották: ideges gyomorbajoknál, chronikus gyomorhurutoknál, főleg karlsbadi kura után, esontlagyulánál, angokórnál, vese- és hólyagbetegségeknél, étvágytalanságnál, vérszegénységénél, mint óvszert fertőző betegségek ellen (typhus, cholera, stb.) Háztartások számára másféltre-nél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. — **Főraktár:** Gyarmati Vilmos úrnál, Zalaegerszegen.

Az elosapott megrterése, az róla, kerített azzal elment minthogy ez keseredésében szerezésére gáltatás mégis st; szándékos e tette, ahol nek alatt fog-

téglamunkás ti téglagyáránapon Schul- és néhány gettetett, de lyen a hol a az eső ott a ne dolgozza- oda ment s egyszer csak és maga alá kások kiemel- forogván fenn

háza a multkor tt nyomozás a saját leánya, gondatlanság- tás folytán a

dríanci lakos aló lakosnak. zást vele, ez Tibolk büjt megsohallotta őrt haragosa s megszökött lentésére elő- kekezett, hogy égis legalább ók a haragosa

erman József k lopásnak a indent bezár- Legutóbb is ott cipőket, indent ami a lloptak. Már ikor elfogták még náluk enük.

li lakos halá- át el-elüldö- egy arányi tón azonban nert a mikor őzt halászott, a keríteni és osszu és 35 hire futott a haresát meg- ára. Másnap y halat.

átalokat. A zter 79800/8 évre vonat- megkezdését m. hó 19-én előmunkálatok hatóságokat. ztályt hívnak 883-ik évben yben született etékes községi rásban jelent- t elrendelték, lesz meg, a

Időjárás. A mult héten változó, szeles és hideg időjárás uralkodott. Éjszakánként meglehetősen kemény fagyok voltak, amelyek a mélyebb fekvésű helyeken a korai gyümölcsökben kárt is okoztak. Folytonosan metsző éjszakai szél fúj, az égbolt derült.

A hadügyminiszter és a katinok. A katinokba, amelyek intimitásairól a kaszárnyaköltészet annyit zengett, nagy változást hozott a hadügyminiszternek egyik nemrégiben kibocsátott körrendelete. A katinokban, a legtöbb helyen költözködés folyik; a katinok gazdát cserélnek. Pitreich hadügyminiszter ugyanis elrendelte, hogy a katinok ezután csak olyanoknak adhatók ki, akik mint továbbszolgáló őrmesterek a hadseregnek legalább tizenkét esztendeig szolgáltak s ezek közül is előnyben részesítendők azok, akik szolgálatképtelenné lettek. A hadügyminiszter ezen intézkedéssel a hadsereg altisztjeit akarja támogatni a a tovább- szolgálók egy részének jövőjét biztosítani. Ennek folytán azokat a katinokat, amelyeknek bérlete most lejárt, csak ott hagyták meg a régi bérlők kezében, ahol az illetők ezeknek a földteleknek megfelelnek, a többieknek a bérletét nem hosszabították meg.

Maupassant: Mont-Oriol. A világhírű francia elbeszélőnek kisebb munkái, novellái és hosszabb elbeszélései jóformán mind le vannak fordítva a világ valamelyi művelt nyelvére s így magyarra is; ám legnagyobb regénye: a Mont-Oriol csak most jelent meg magyarul Jerfi Adolf gondos és művészi fordításában. Pedig Guy de Maupassant megannyi frői kvalitása tán sehol sem bontakozik ki annyira teljes pompájában, mint ebben a monumentális, több mint 20 ívre terjedő regényben. A nagy realista megfigyelései itt nem futólagos jegyzetek, hanem széles, részletes festés alakjában érvényesülnek; a mese drámai lüktetése mellett van ideje a költőnek, hogy fantáziája izzó színeivel megrajzolja a miliót és a jelenetek sceneriáját is gazdagítsa; a pszikologiai jellemzés mellett lyrri vénájának is talál teret s alakjait olyan változatos helyzetekben állítja elénk, hogy mint a Zola vagy Dickens figurái örökké emlékezetünkben maradnak, mint régi ismerősök. A ki eddig is becsülte és szerette Maupassant-t, annak okvetlenül el kell olvasnia a Mont-Oriol-t, melynek pazar szépségeit a Pallas modern izlésű könyvkiadó- hivatalában s a francia kiadásával egyenlő áron, 3 korona 50 fillérért kapható.

Mult és a jelen.

(Cs.) Zalavármegye történetében a királyi biztos szereplése nem ismeretlen. Egy ízben már megírjuk gróf Amade Antal királyi biztosként való kiküldetésének előzményeit. Ferencz császár az országgyűlés megajánlása nélkül adót és ujoncot követelt az országtól, a vármegyék pedig a királyi rescriptumok fogamatosságát megtagadták. Ezért jött gróf Amade Antal Zalamegyébe, mint királyi biztos.

1822. december 16-án volt az az emlékeztető közgyűlés, a melyen a királyi biztos először megjelent. A vármegye levéltárában megvannak az erre vonatkozó okmányok, a királyi kézirat, a királyi biztos dikielőja s az eredeti jegyzőkönyv, amelyek nem csak érdekes világot vetnek vármegyénk multjára, hanem azt is igazolják, hogy a királyi biztosok eljárása, a vármegye magatartása s a tisztviselők helyzete ugyanaz volt 1822-ben, mint ma.

Gróf Amade Antalt 1822. december 26-án nagy ünnepélyességgel hívták meg a karok és rendek s a királyi biztos egy rendkívül érdekes beszédben, amelynek eredeti kézírata a levéltárban meg van, kérte a közgyűlést, hogy a király által kívánt ujoncokat állítsa ki. Elmagyarázta a királyi biztos, hogy az európai politikai környüállások miatt országgyűlést tartani

nem lehet, a burkus báboruk pedig a hadsereget megfogyasztották, a Monarchia biztonsága tehát annak kiegészítését kívánja. A király nem akarja a nemzet jogait és constitutióját sérteni, de a közjó a legfőbb törvény s minden alkotmányban kell olyan kivételek lenni, amely felüláll az alkotmányos kiváltságokon. Végül gróf Amade Antal arról biztosította a karokat és rendeket, hogy ő is igaz magyar és szereti hazáját, ragaszkodik a boldogító alkotmányhoz, de a királyi akarat most felette áll az alkotmányos jogoknak.

Az egész beszéd a maga nemében rendkívül ügyes és érdekes. De a királyi biztos nem ért el vele eredményt. A karok és rendek nem tágitottak; a tisztviselők pedig ott a közgyűlés színe előtt mind lemondtak. (Később lemondásukat visszavonták.)

A helyzet majdnem ugyanaz volt, mint ma s nem lesz érdektelen és tanulság nélkül való a jegyzőkönyvek erre vonatkozó része, amelyet a vármegyei levéltárban kerestem ki.

A jegyzőkönyv az akkori helyesírás szerint a következőleg szól:

Nagy Méltóságú Gróf Feő Ispányi Kormányozó Ur Eő Excellentiájának, ugymint a Katona ujjontzokk ki állittatására Kegyelmissen ki küldött Királyi Biztosnak itten való Jelenlétéről.

Hertelendi Hertelendy György Első All Ispán Ur a Nagy számmal e jelen lévő köz Gyülekezetre egybe gyűltt Tettes Karokat és Rendeket illendően meg köszöntvén, jelentve, hogy minekutánna Eő Felsége által a multt Esztendőben költt két rendbéli Kegyelmes Királyi Rescriptumiban kívántt Katona Ujjontzoknak ki állittatás ezen Nemes Vármegye Ország Gyülésén kívül meg nem ajánlhatván, ez eránt a multt Esztendei 28-ik Május, és 5-ik Novemberi Köz Gyülekezeteiből alázatos Felírásait Eő Felsége elejbe terjesztette; ebbéli Katona Ujjontzoknak ki állittatása érdemében Eő Felsége, Nagy Méltóságú Marczaltheői és Várkonyi Gróf Amade Antal Belső Titkos Tanácsos, ezen Megyebéli Feő Ispányi Kormányozó, és Királyi Feő Lovász Mester Ur Eő Excellentiáját ugymint Királyi Biztosnak kiküldeni méltóztatott; — Ki itt Zala Egerszeghen már jelen lévően, s e jelenlévő Köz Gyülekezet is Eő Excellentiája által ezen Tárgyra nézve rendeltetvén, minden tekintetben az illendőség azt hozza magával, hogy Eő Excellentiája, ugymint Királyi Biztos különös Ki küldöttsegek által megtiszteltessen, s e jelenlévő Köz Gyülekezetben meg-hivattasson: melly elő adásra, Eő Excellentiájának ugymint Királyi Biztosnak a szállásán leendő tisztelése, és meghívása végett Méltóságos Gróf Tolnai Festeüts László Császári Királyi Kamarás, Méltóságos Pallini Inkey János Császári Királyi Kamarás, Ruszek József Hahóti Apát, és Keszthelyi Plébános, Domjanszegi Domján József Királyi Udvarnok, és Második All Ispán, Nedeczei Nedeczky Ferencz, és Vargha László Tábla Bíró, Szent-Györgyi Horváth Antal, és Nagy Antal Feő Bíró Urak, — az öszve ültt Köz Gyülekezet Palota Ajtajánál való tisztos el fogadására pedig Hertelendi Hertelendy György Első All Ispán, Mltgos Mezző szegedi Szegedy Ferencz Császári Királyi Kamarás, Mltgos Zalabéri Horváth János Császári Királyi Kamarás, Lovászi, és Szent Margithai Sümeghy József Királyi Tanácsos, Ságby Mihály Zala Egerszeghi Esperest, Tuboly szegi Tuboly László Tábla Bíró, nemkülönbén Séllyei Elek és Bertalan Pál Feő Bíró Urak tüstént ki küldöttek; — melly két rendbéli Ki küldöttsegek amaz tudni illik Eő Excellentiáját a Kvártély Ház- nál lévő szokott szállásán ezen Köz Gyülekezetben való megalázására tellyes tisztelettel megkérvén, emez pedig a Palota Ajtajánál a tisztelget megtevén, Nagyméltóságú Gróf Eő Excellentiája, ugymint Királyi Biztos a Kiküldöttsegek által késértetvén, a Tettes Karok és

Rendek között megjelent, és az Elöl Ülő Széket el foglalván a Tettes Karokk és Rendekk Királyi Biztos Személye eránt nyilván bizonyított tisztelet tételét oly szives kifejezéssel megköszönte, hogy azt főképpen Eő Felsége eránt viseltető leg hivebb buzgóságokk jelöl fogadja, — eképpen a Köz Gyülekezet Eő Excellentiájának ugymint Királyi Biztosnak Kegyes Elöl Ülése alatt folytattatván.

Eő Felsége által kívántt Katona Ujjontzok kiállittatására Kegyelmissen kiküldött Királyi Biztos Gróf Ur Eő Excellentiájához intézett K. Királyi Levélnek ki hirdetéséről, és Tartalmáról.

Tisztelt Eő Excellentiája ki hirdetés végett elől adni méltóztatott Eő Felségének Veronából folyó Esztendei Octobernak 25-rül 13709-ik szám alatt hozzá intézett Kegyelmes Királyi Levelét, mellyben Eő Felsége multt Esztendei Novembernek 5-rül innét tett Felírásból kedvetlenül értvén azt, hogy ezen vármegye a kívánt Katona ujjontzoknak ki állittatását a második rendbéli Kegyelmes Királyi Levélre is el mellőzte, minthogy Eő Felségének arrul főképpen gondoskodni kelletik, hogy a Monarchiának szükségei kipótoltatván, annak s következésképpen Magyarországnak is bátorsága fenn tartasson arra való nézve Eő Excellentiáját ugymint Királyi Biztos ezen megyében oly Parantsolattal ki küldeni méltóztatik, hogy ebbéli Királyi Biztos Foglalatosságát folyó Esztendei Decembernek közepén el kezdvén Önnön Elöl Ülése alatt tartandó Köz Gyülekezetbe a Vármegyéhez intézett Kegyelmes Királyi Levelét ki hirdettesse, és azt az abban kitett mód szerént tüstént tellyesítésbe vegye, bizván Eő Felsége, hogy Eő Excellentiája a Királyi szolgálat és Közjó elő mozdittatásban többszer meg bizonyított buzgóságához képest minden akadályokat el háritván semmit azokbul el nem mullaszt, mellyek Eő Felsége Kegyelmes Királyi Akaratinak tellyesítésére szükségesek lesznek, a minképpen lett tellyesítettéről pedig hiv Tudósittatást megfogja tenni. — Ezután a katona Ujjontzok Eő Felsége által Kegyelmissen kívánt ki állittatására ezen Megyében ki küldött Királyi Biztoságrul.

Ki hirdettetett Eő Császári Királyi Felségének ugyan Veronából folyó Esztendei Oktobernak 25-rül 13709. h. szám alatt a Vármegyéhez szőlő Kegyelmes Királyi Levele, mellyben a Karoknak és Rendeknek Kegyelmissen tudtára adni méltóztatik, hogy multt Esztendei Novembernek 5-rül költt Felírásokbul váratlanul értette azt, hogy a Kegyelmissen kívánt Katona Ujjontzokk ki állittatását a második rendbéli Kegyelmes Királyi Levelére is el mellőzték, minthogy pedig Feő Királyi Hatalmához tartozik az, hogy a Monarchiának következésképpen Magyar Országának is bátorságára, és szükségére, mellyek Eő Felségénél legjobban tudva vagnak, és nem más, ha nem egyedül az általa fel tett móddal erányoztathatnak el, kivált képpen ügyelvén, Kegyelmes Királyi Akaratnak tellyesítését eszközölttesse: arra való nézve többszer tisztelt Eő Excellentiáját ugymint Királyi Biztos ezen Megyében a végre Kegyelmissen ki küldeni méltóztatik, hogy minekutánna a Köz Boldogság, melly leg Főbb Törvény, a kívántt Katona Ujjontzokk ki állittatását meg kívántt Katona Ujjontzok ki állittatását meg kívánnyá, ez eránt való Kegyelmes Királyi Akaratját a Vármegye Tisztviselői, és azok által, kiknek köz munkállódásával a részben élni kelletik, valóságos tellyesítésbe vegye. Királyi Hatalmával és legterhesebb fenyttek alatt parantsolván a Karoknak és Rendeknek, hogy Eő Excellentiája mint Királyi Biztos eránt mind a Köz Gyülekezetben, mind azon kívül, és mind-ezekben, a mellyeket Kegyelmes Királyi Akaratjának tellyesítésére rendelni fog, tartozó tisztelettel és engedelmisséggel viseltessenek, és egyszersmind remélyvén Eő Felsége, hogy azt a mit eddig e részben el mulasztottak, mert

Mindenki érdeke, hogy megrendelje
INGYEN ÉS BÉRMENTVE

tavaszi és nyári női ruhakelmék, vászon, fehérneműek minta-gyűjteményét. Kész női és uri fehérneműről díszes árjegyzék.

Preisach Zsigmond áruháza, Budapest, IX., Üllői-út 59. F.

Porvíz!
al fogva nem-
len, hanem a
különbélt
gségeknék.

latok: dr Kéty,
Varga, dr Szabó,
hurutoknál, főleg
us, cholera, stb.)
hogy az Agnes-
ingyen kapható.

azt annival nagyobb igyekezettel eszközölni, és ez által a további Királyi Kegyelemre magokat érdemesekké tenni fogják.

Ezen két rendbéli Kegyelmes Királyi Leveleknek ki hirdetése után Nagy Méltóságú Gróf Királyi Biztos Ur Eő Excellentiája ide mellékelte igen fontos, díszes és hoszszas Magyar Beszédjével mind azon okokat és Politikai környülállásokat, melyeknél fogva Eő Felsége a Katonai Ujjontzok ki állítását ezen, és nem más uton kívánni kéntelenítettik, és a melyek az Ország Gyűlésének meg tartását Eő Felségének Országlásbéli egyéb leg terhesebb gondjai közt most még meg nem engedik, Eő Felségének előbbi Királyi Lveleiben tett abbéli Kegyelmes Kinyilatkoztatást, melyek által a Karokat és Rendeket bizonyossakká tenni méltóztatott, hogy a' kívánt Katona Ujjontzok ez uttal leendő ki állítása által az Ország Jussainak, és Szabadságainak semmi sérelem nem okozhatatik, sőt inkább Eő Felségének abbéli törekedése, hogy azokat sérelem nélkül fent tartván, a' szerént a késő Maradékra is által botassá, jobban és jobban nevelkedni fog; a' Tekéntetes Karoknak és Rendeknek hathatósan szivekre kötni igyekeztvén, őket tellyes buzgósággal és minden Tőle ki telhető módokkal kérte, és intette, hogy Eő Felségének Kegyelmes Királyi Szavai által Jussaik, és Szabadságaik fenn tartása eránt tellyes bátorságban helyeztetve lévén, a' Katona Ujjontzok ki állításában Kegyelmes Királyi Akarattyanak önként való tellyesítését továbbá ne késedelmeztessek annival inkább, mivel Eő Felsége a' Szaván tull való Részeknek és a Tenger Partokk Magyar Országához lett vissza kaptolatása által Királyi Kegyelmeinek, s' Atyai Szeretetének ujjabb Jeleit adván, ennek megköszönésére Veronába küldött Horváth Országi Ki küldöttséget, mihelyest az idő engedi, az Ország Gyűlésnek megtartásáról, valamint ezt több más Vármegyék Ki küldöttségeiknek is már előbb kinyilatkoztatassa, most is Kegyelmesen bizonyossá tette, — mind ezekhez Nagy Méltóságú Gróf Királyi Biztos Ur Eő Excellentiája hozzá adván még azon szomorú következtetéseket is melyek Eő Felsége Királyi Kivánságainak további megtagadását követhetnek.

A Karok és Rendek valamint Eő Császári Királyi Felségének ki hirdetett Kegyelmes Királyi leveleit Jobbágyi mély Tisztelettel fogadták, ugy Nagy Mltgu Gróf Királyi Biztos Ur Eő Excellentiájának Elő-Adásait tellyes figyelemmel vették ugyan, mindazonáltal nem titkolhatván abbul ujjabb eredett érzékeny szívbéli Fájdalmikat, hogy minekutánna azon fontos és törvényes okokat, melyeknél fogva a' kívánt Katona Ujjontzok ki állítását az Ország Sarkalatos Törvényeinek ellenére Ország Gyűlésen kívül megajánlani hatalmokban nem áll, multt Esztendei 28-ik Májusi, és 5-ik Novembéri Köz Gyülekezeteikből Jobbágyi tartozó tisztelettel meg tántoréthatatlan Hivséggel, és olly buzgó Kérélemmel Eő Felségének már fel terjesztették, hogy ezen ólnak el érére, mely eránt az Orzágnak törvényes alkotmánya és Sarkalatos Törvényei által Ország Gyűlésen kívül Kezeik meg köttetve vagnak, Eő Felsége inkább Ország Gyűlést Kegyelmesen hirdetni méltóztatson, Eő Felsége azonban jóllehet ennek megtartására a' Törvény által kiszabott idő is már el multt, ebbéli Kérélmekre nem hajulván, a' Katona Ujjontzok Királyi Biztosi Hatalommal való ki állítását most parancsolni méltóztatik, — nyilván való képpen, és egyesült értelemmel ki nyilatkoztatták, hogy valamint meg tántoréthatatlan régi Eősi leg buzgóbb Hivséggel, és alázatos Jobbágyi engedelmességgel Eő Felségének Kegyelmes Királyi Személye, és a' Felséges Uralkodó Ház eránt mindenkor viseltetvén, a' Törvény által el határozott móddal áldozatokat is tenni készek, ugy azon Okok, melyek az Ország Gyűlésen kívül kívánt Ujjontzoknak ki nem állíthatása eránt az Ország Sarkalatos Törvényeiből az előbbi alázatos Felírásaikban elő adattak, most is fenn álván, tellyesen meg vagnak arrul győződve, hogy az Ország törvényes Alkotmányának sérelme nélkül a' kívánt Ujjontzok ki állítását meg nem ajánlhatták, és azon okoktul, Felírásaiktul a' azok szerént hozott Végzéseitek el sem is állhatnak, hanem azon indított Okbul is, mivel a' köz boldogság, mely a' Felséges Királyi Tronusnak, és hiv Jobbágyainak szerentsés állapotján épül, legfőbb Törvény

Eő Császári Királyi Felségénél Jobbágyi alázatosággal ismét esedezni kívánnak, hogy azokat, melyek a' köz boldogságnak elő mozdítására szolgálnak, a' Törvényes uton, mely leg fogantatosabb, eszközöltessenek, annival inkább mivel a' Magyar Nemzet az időnek leg terhesebb viszontagságai közt Felséges Királyához való igaz hivaégét mindenkor nyilván meg bizonyította és jól tudván azt, hogy törvényes alkotmányai és törvényes Szabadságai a' Felséges Királyi Tronusnak Ditsőségével és Jussaival szorossan egybe kaptolvá vagnak, ennek fenn tartására Életét, s' Javait minden készséggel feláldozza, és Századok olta Törvényes Királyainak és Törvényes alkotmányának védelme alatt lévén természeti hajlandóságához is leg illendőbb az, ha Törvényei szerént meghivatztatván, akár mi légyen is Európának helyheztetése, Jobbágyi Hivségét, és Fiui engedelmeségét Felséges Királyához nyilván meg bizonyíthattya, — melyekhez képest a' Karok és Rendek az elő adottakk alázatos Felírás mellett Eő Császári Királyi Felségét Jobbágyi mély tisztelettel, és fiui bizodalommal ismét megkérni el végezték, hogy minekutánna a' kívánt Katona Ujjontzoknak ki állítását Sarkalatos Törvényeiknek, melyek szoros megtartása kötelességekben áll, nyilván való sérelme nélkül Ország Gyűlésen kívül se meg nem ajánlhatták, sem azoknak ki állításához meg egyezéseket nem adhatták, méltóztatson annak további sürgetésüül és Királyi Biztosi Hatalommal való tellyesítésüül Kegyelmesen el állani és a' végre Ország Gyűlést hirdettetni. — Kérvén egyszersmind a' Nagy Méltóságú Gróf Királyi Biztos Ur Eő Excellentiáját is, hogy e' részben magát ugymint Ország Zászlós Ura Kegyessen közben vetni méltóztatson.

Mellyekre Eő Excellentiája a' Tettes Karokat és Rendeket ujjabbán intette és több indított okokkal s' minden erővel arra birni igyekezett, hogy további ellenvetések által Eő Felségének Atyai szívet ne keserítsék, s' arra is tekéntsenek, hogy ebbéli ellenzéseik az 1867. évi 4-ik Törvény Czikkelynek esetére ne magyaráztsanak, erre a' Tettes Karok és Rendek azt válaszolván; még örök Constitútiójokhoz és Törvényeikhez ragaszkodnak, és ezek bé tellyesítéséért Eő Felségénél alázatosan esedeznek, ez eránt Eő Felségétől inkább Kegyelmes Királyi Oltalmat reméllyenek, hogy sem ebbéli meg határozások a' fent említett Törvényre huzatathatna.

Mind ezekből látván Eő Excellentiája a' Tettes Karokk és Rendekk a' Katona Ujjontzok ki nem állítására eránt ebbéli ujjabb meghatározását, ki nyilatkoztatta, hogy minek utána fontos Elő adásai, és többszeri szorgos Intései az önként való meg ajánlásra nézve minden törekedése után is fogant nélkül maradtak, Eő Felségének Kegyelmes Királyi Parantsolatja szerént a' kívánt Ujjontzok a' Községekre való felosztását, és ki állítását Királyi Biztosi Hatalmával a' Vármegye illető Tisztviselői által eszközölni fogja; — a' Tettes Karok pedig és Rendek egyes értelemmel azt válaszolták, hogy a' Tisztviselők vélek együtt egy Test lévén, éppen azon Törvények alatt vagnak, és azért tőlök magokat el sem is vállalhatták, — Eő Excellentiája pediglen erre azt adva Feleletül, hogy a' Tettes Karok és Rendeknek Tagjai meg nem szüntek lenni, s' kinek kinek vagon Jussa, hogy az eránt maga értelmét ki nyilatkoztathassa, sőt még inkább nékik ugymint Tisztviselőknak, min sem a' Tekéntetes Karoknak és Rendeknek, kötelességekben állana a' Felséges Rendeléseknek engedelmeskedni, s' azokat végre hajtani, azt a' kérdést is tévén, ha netalán akarják e' őket a' Tettes Karok és Rendek az Engedelmességrül le tiltani, — de a' Tettes Karok és Rendek azt válaszolták ismét, hogy ezt se nem tehetik, se tenni nem akarják, ugy is tudják a' Tisztviselők, mi légyen kötelességek. — Ezekután Nagy Méltóságú gróf Királyi Biztos Ur Eő Excellentiája látván a' Tettes Karokk és Rendekk illyes további el tökéllését, és magok meghatározását, Királyi Biztosi Hatalmával meg parancsolta a' Tisztviselőknak, hogy minde-nikk közülök nevezetesen: két All Ispán, Feő és All Szolga Biró, és vidékbéli Eskütt Urak személyesen és fejenként nyilatkoztassák ki, vallyon Eő Excellentiája által ki adandó Rendelésekhez képest a' kívánt Katona Ujjontzok ki állítását végre hajtják-e? hozzá adván, hogy mindegyiknek ki nyilatkoztatását a' Jegyző

könyvbe bé iktatni fogja, — mellyre Hertelendy György Első, és Domján József Második All Ispán Urak, nem külömben Horváth Antal, Séllyei Elek, Nagy Antal, Sááry László, Bertalan Pál, és Sümeghy Mihály Feő Biró Urak, — ugy Gabelits Ferenc, Simon Gábor, Oszterhuber Pál, Skublits Aloysius, Dely Boldizsár, Barcza János, Foréntos György, Oroszvály András, Dvornikovits Mihály, Dóczy Gábor és Vizlendvay Gábor All Szolga Biró Urak, ezek közül All szolga Biró Domján Imre Ur betegsége miatt ezen Gyülekezetben jelen nem lévén, — hasonlóképpen Allinavits Pál, Kozáry András, Glavina József, Barits János, Czigán József, Steffanits Ignátz, Sényi Mihály, Molnár József, Király István, Augustits Leopold, Lázár György, Körmeny István, Magyar József, Tullok Mihály, Fölnagy József és Hary József vidékbéli Eskütt Urak is (kik közül Kosár József, és Horváth Márton Eskütt Urak ezen Gyülekezetben jelen nem voltak) mindnyájan fel állván fejenként azt nyilatkoztatták ki, hogy minek utána az egyben gyült Tettes Karok és Rendek a' kihirdetett Kegyelmes Királyi Levelekre azt végezték, hogy a' kívánt Katona Ujjontzok ki állítását a' Hazai Törvényeknek ellenére tellyesítésben nem vehetik, s' azért mivel Nagy Méltóságú Gróf Királyi Biztos Ur Eő Excellentiája azon Ujjontzoknak ki állítását általok eszközöltetni parantsolná, ők pedig a' Tettes Karokkal és Rendekkel egy Testet tévén az által, hogy Tiszti Hivalalokat viselnek, Statusok lenni meg nem szüntek, és eképpen a' Tettes Karoktul és Rendektul, kik által Tiszti Hivatalaikra választottak, el nem válhatván és különös Testet nem formálhatván, valamint egy részrül Eő Felségének Koronás Királyunknak, kihez tartozó kötelességek szerént örökösen alázatos Jobbágyi hivséggel viseltetnek, és mindég viseltetni fognak, Kegyelmes Királyi Parancsolattya eránt engedetlenséget mutatni, ugy más részrül a' kívánt Ujjontzoknak a' Sarkalatos Törvények ellenére való ki állításában eszközök lenni nem akarnak, eddig viselt Tiszti Hivatalaikrul inkább le mondanak; Eő Excellentiája azonban ebbéli le mondásokat, nehogy Magistratus nélkül a' Vármegye köz Boldogsága, Bátorsága és köz dolgainak folyamata el kerülhetetlen Zavarodásba jussanak el nem fogadván a' Tettes Karokk és Rendeknek tudtokra adta, hogy ezen Váratlan Történetnek eképpen való lételérül Eő Felségének alázatos környül állásos Tudósítását meg fogja tenni, s' a' végre a' Jegyző könyvnek ezen dologra szöllő hiteles ki vonását Magának ki adatni megrendelte.

Hogy a' jelentésnek mi lett az eredménye, erre nézve adatokat a' levéltárban nem találtam. Annyi azonban bizonyos, hogy az ujoncok nagy része májusra már ki volt állítva s a kir. biztos az alispánt és szolgabírákat kitüntetésre ajánlotta.

Venus és Cupido.

Angolból fordította: Dr Jámor Márton.

(Folytatás.) (10.)

— Nem felség; de tudnék egy-egy fél tucat flaskóval küldeni mindegyikből, ha felséged gondolkodik a szállítás módozatairól.

— Tüstént hozd a sást ide, fiu, — mondá az istenség kedvencehez fordulva — és szállítsa a földre a halandót, aztán hozd magaddal a flaskókat.

Gannymedes tüstént elhagyta a termet, mert a mikor az istenek királya parancsol, a szófogadás kötelesség. A magam részéről a dolog illeten fordulattal voltam elégedve. Örömet szabadultam a személyes kalauzolással tervezett kirándulástól és beszélni feőle sem szolgált nagy gyönyörűségemre; azt pedig alig vártam már, hogy hétfőn reggelre idejében a hivatalomban lehessen. Éppen elég idő lett volna hozzá, ha azonnal utra kelünk.

Venusnak és Cupidónak azonban sehogysem tetszett a dolgok ilyen fordulata. Először egymásra, aztán én reám tekintettek — a fiu felém fordult s nagy szeméit reám szögezte, olyan könyörgő tekintettel, hogy magamban tüstént megfogadtam, hogy mégsem hagyom eserben.

— Felség, — mondám — kétszer napjában egy kis kávé kanállal a gyümölcs sőből és egy boros pohárral a magnesia fluidumból minden étkezés előtt egy félórával. Nincs olyan kösz-

vény,
től va
latain
ugy l
ménye
lenne
szerek
det fo
sérni,
—
combo
— E
sines
dezne
méltó
nya
teni é
havi
közép
körut
—
halan
mert
mitse
megsz
nusho
—
rajtur
—
én,
csület
atyafi
metle
—
szüks
Venu
pedig
Mere
—
fel D
—
munk
bizon
—
jönne
és H
elinté
találk
Ne
a fiu
tós,
ban r
sorba
sodsz
toilet
geket
akada
keder
nem
—
egy
árulo
—
it
—
Dian
hogy
tenni
célbó
—
Cupid
—
Jupit
oly
S ha
jól tu
—
Apol
—
nem
pénz
—
isten
azt k
ról v
én a
ném,
nána
talál
áruha
beli
—

Hertelendy
 Ásodik All
 Áth Antal,
 ó, Bertalan
 ó Urak, —
 Oszterhuber
 sár, Barcza
 y András,
 és Vizlend-
 ezek közül
 r betegsége
 n lévén, —
 áry András,
 gán Jősef,
 ólnár Jősef,
 ár György,
 lok Mihály,
 beli Eskütt
 és Horváth
 zetben jelen
 enként azt
 na az egy-
 a' kihirde-
 zt végezték,
 ki állíttását
 llyesíttésben
 Méltóságú
 entíája azon
 szközöltetni
 Karokkal és
 által, hogy
 lenni meg
 Karoktól és
 aiaikra vá-
 önös Testet
 részről Eő
 kihez tar-
 ázatos Job-
 g viseltetni
 lattya eránt
 szről a' ki-
 Törvények
 k lenni nem
 allaikról in-
 ára azonban
 ástratus nél-
 Bátorasága és
 hetetlen Za-
 in a' Tettes
 a, hogy ezen
 ó lételérül
 lások Tudó-
 e a' Jegyző
 s ki vonását

eredménye,
 em találtam.
 joneok nagy
 a kir. biz-
 kitüntetésre

árton.
 (10.)
 egy fél tuat
 felséged gon-

n, — mondá
 — és szál-
 zd magaddal

termet, mert
 esol, a szófo-
 ról a dolog
 égedve. Örö-
 auzolásommal
 i félele sem
 zt pedig alig
 e idejében a
 idő lett volna

n sehogysem
 Először egy-
 — a fiu felém
 őgezte, olyan
 aban tüstén-
 nában eserben.
 zer napjában
 sóból és egy
 mból minden
 olyan kösz-

vény, a mi ettől el nem mulik. Mindez a máj-
 tól van.
 — Minő jutalmat kér a halandó jó szolgál-
 latainak viszonzásául, — kérde Jupiter, a ki,
 ugy látszott, a szenvedéstől való megváltás re-
 ményében szinte egészen kijózanodott. — Jó
 lenne talán Aesculapius laboránsának orvos-
 szereket kevergetni; vagy Mercuriusnak beszé-
 det fogalmazni, vagy Apollót a kis bőgön ki-
 sérni, mint félisten.
 — Felséged rendkívül megtisztel, — felelém
 combomba esipve, hogy mosolyomat elnyomjam.
 — E kiváló hivatások egyikének betöltésére
 sincs képességem. De ha szabad jutalomért ese-
 deznem, ugy könyörgök alássan felségedhez,
 méltóztassék a szerelem és szépség istenasszo-
 nya által imént előterjesztett kérelmet teljesí-
 teni és a jelenlévő kiváló istenségeknek három
 havi szabadságot engedélyezni, a végből, hogy
 közép Európában személyes kalauzoláson mellett
 körutazást tehessenek.
 — A jutalom megadatott, — ó köszvény üző
 halandó, — mond az uralkodó, nagyképpel, —
 mert újra érzem a szaggatásokat és én annak
 mitsem tudok megtagadni, a ki engem attól
 megszabadít. Hát kik azok, — tevő hozzá, Ve-
 nushoz fordulva, — a kik utazni óhajtanak?
 — Mind a hatan, a kik itt állunk, felség és
 rajtuk kívül még Mars és Bacchus.
 — Én pedig Marssal nem megyek; mondám
 én, — semmi áron nem megyek. Tisztelet, be-
 csület mindenkinek, a ki a jelenlévők közül
 atyafiságban van vele, de ő kevély, kellem-
 tetlen fickó.
 — De minékünk, szegény gyenge nőknek
 szükségünk van egy erős férfira, — vetette ellen
 Venus, — a ki majd védelmez bennünket. Erre
 pedig sem Bacchus, sem Apolló, sem pedig
 Mercurius nem alkalmas.
 — Vigyük Herculest magunkkal, — veté
 fel Diana.
 — Ez csak félig isten, — mondá Apolló.
 — Egy alig — félig isten is jó lesz erre a
 munkára, — mondá a testvér, — s ő minden
 bizonnal jobban is a szolgálatunkra fog állni.
 — Tehát, felség, — mondá Cupidó, — ezek
 jönnek: a kik jelen vagyunk, s még Bacchus
 és Hercules. Praxy majd velünk jön a dolgot
 elintézni s mi valamennyien Piraeusban fogunk
 találkozni, — mit mondjak, talán holnap estére?
 Nem birtam megállni, hogy ne mosolyogjak
 a fiu naiv széleskedésén. — Három igen jelen-
 tős, de gyakorlati értékű kérdést kell első sor-
 ban megoldanunk, — jegyeztem meg. — Első
 sorban, miként tervezik a földre szállást? Más-
 sodszor, mit gondolnak a hölgyek és urak a
 toilettek felől? Harmadszor, ki viseli a költsé-
 geket? Hogy az ilyen nevetséges csekélységek
 akadályt képezni nem fognak abban nem kétel-
 kedem, de azt tartom, hogy holnap estig még
 nem lesznek elintézhetőek.
 — Ugy van, — helyeslé Jupiter. — És még
 egy nehézség is van, amit majd csak akkor
 árulok el, ha a többivel végeztetek.
 — A mi leszállást illeti, — mondá Cupidó,
 — itt lesz a sas.
 — A sas nem bír el nyoleunkat, — mondá
 Diana. — Legfeljebb kettőnk, egyszerre csak-
 hogy Ganymedes nélkül egy lépést sem akar
 tenni. Tehát mindeusetre nyole napra lesz e
 célből szükségünk.
 — Csak hatra, — mondá Mercurius, — mert
 Cupidó és én magunk is repülhetünk.
 — Nem bizony, nem repülhetek, — mondá
 Jupiter visszataszító nevetéssel. — Ó, ez nem
 oly hihetetlen. Mindjárt megmondom az okát.
 S hogyan intézitek el a toilette kérdést. Azt
 jól tudjátok, hogy így nem utazhattok.
 — Mercurius majd lop nekünk, — mondá
 Apolló.
 — Jól van, — helyesli Jupiter, — de ezt
 nem tudja holnap estig elvégezni. S mi lesz a
 pénzzel?
 — Majd azt is rabol Mercurius.
 — Ez mind nagyon szép, kitünő istenek és
 istennasszonyok, — jegyeztem én meg, — csak
 azt kérem, hogy ha már lopásról, meg rablás-
 ról van szó, mindez azelőtt történjék, mielőtt
 én a társaság szolgálatába lépek. Nem szeret-
 nem, ha nyole, tíz hónapra nehéz vasha lecsuk-
 nának, csak azért, mert olyan istenségekkel
 találunk egy társaságban, a kik egy készöltö-
 árúházban segítik ki magukat s egyik athéne-
 beli bankház tresorjába törnek be.
 — Mennyi költségbe fog az egész expedíció

kerülni, óh, személyesen kalauzoló halandó? —
 kérdezte Jupiter, rövid, de jelentős szünet mulva.
 Az istenek valójában zavarba jutottak az esz-
 közök és módok fölött való kérdés miatt. Magam
 részéről, már eleitől annyira örültségnek tartot-
 tam az egész dolgot, hogy egyáltalán nem vol-
 tam tisztában még megközelítőleg sem a való-
 színüleg szükségelt összeg felől.
 — Hadd látom, — mondám magamban, —
 kilencven napon át, kilenc személynek napon-
 ként egy font, — ez nyoleasztiz — mondjuk
 ezer font. Magamnak nem igen jut belőle; de
 mivel ugysem lesz belőle gállickó, nem tesz sem-
 mit. Ártani semmi esetre nem fog, ha egy kissé
 többet, mondjuk, ezeröttszáz fontot kérek.
 — Ezeröttszáz font sterling, uram, — mon-
 dám. — Három havi ut, Olympusról és vissza,
 minden költség beleértve, csak a ruházkodás
 nem. A hölgyek és urak bizonyára elégséges
 ruházattal látják el majd magukat; csak minél
 kevesebb pak, ha a modern szükségleteknek
 megfelelnek, annál jobb.
 — Jól van, — mondá Jupiter. — Ha tehát
 ezennel elrendeljük, hogy feltéve, hogy meg-
 maradtok a ti szándékotoknál akkor is, ha majd
 közlöm veletek azokat a nehézségeket, a mire
 céloztunk, mi tehát ezennel rendeljük, hogy
 többé szó se legyen a jelenben, és egy hang ne
 hallassék a jövődben a személyesen kalauzo-
 landó halandó előtti arról, hogy miként fognak
 beszereztetni a ruházatok és a költségek. Hogy
 a halandónak lelkiismerete meg legyen nyug-
 tatva, rendeljük miszerint minden a fejedelmi
 kincstárunkból fedeztessék. Elrendeljük továbbá,
 hogy mihelyt Ganymedes megetette és minden-
 nel ellátta a sást, a halandó biztonságban haza-
 szállíttassék, a fiu, haladéktalanul felhozzván a
 flaskókat, a mik köszvényemből ki fognak gyógy-
 gyítani. Végül rendeljük, hogy a mai naptól
 számított hetednapra a személyesen kalauzo-
 landó társaság találkozzék a zsebekkel ellátott
 halandó termeiben az alatt lévő világban, át-
 szolgáltatván magukat ott és akkor az ő őrizet-
 tére és hogy Mercurius által a most nevezett
 halandó kezébe készpénzben ezeröttszáz font hi-
 ánytelenül kifizetessék, a három hónapi turán
 át való teljes ellátás és kielégítő szórakoztatá-
 sért való tisztelet díj fejében. Ezt parancsoljuk.
 — Ó, ne! — kiáltának az istenek egy lélek-
 zettel, térdre hullva. — Felség, könyörgünk,
 kíméljen meg bennünket!
 — A parancs nem szorul megerősítésre. Fel-
 tétlenül engedelmességek.
 — Ez is helyes, — mondá az uralkodó ke-
 gyes mosollyal. — De ime, itt jön Ganymedes.
 Jólakott a sas? kérdezte, a pohárnokához for-
 dulva.
 — Ebédelt, — felelt a fiu, keze fejét, jelen-
 tős mozdulattal vive ajkaihoz; — sőt magam
 is és ha Praxynak úgy tetszik, indulhatunk.
 — Néhány pere mulva, — vette fel a beszéd
 fonálát Jupiter, — a halandó elbocsájtatik. Azon-
 ban azt kívánom, hogy jelen legyen az alatt, a
 míg bizonyos nyilván előre nem látott feltéte-
 leket kell a személyesen kalauzolandó csapat-
 tal megbeszelnünk. E gyönyörökkel teli, de szűk
 határu menedékhelyen mi korlátlanul uralko-
 dunk és a tizenegy istenség, a kik nekünk ta-
 násukkal szolgálatunkra állanak, hatalommal
 bírnak mindazon ügyekben, a melyekben ők az
 előjárók. De a földön többé már nem uralko-
 dunk. A menykövek, a melyekkel a mi rette-
 netes kezünkben a lázadó óriásokat halálra suj-
 tottuk, most már ártalmatlanul lefutnak egy acél
 rudon a templom mellett, a melyben a mi ki-
 rályságunkkal dacolnak, sőt a halandók mai
 napság már önmaguk állítják azt elő az utcáik
 és lakásaik kivilágítására. A mi nevünk, az
 egykor oly félelmet keltő, többé tiszteletben
 nem részesül, mint másnak a neve, és az embe-
 rek éppugy esküsznek Jupiter, mint a Jingo
 neve mellett. A harciakban a félelmetes Mars
 most már csak kitömött például szolgál. Az
 emberek többé nem kézzel harcolnak, hanem
 valami porral lövöldöznek egymást. A tengeré-
 szeti dolgokban Neptunus atya, kezében szig-
 gonnyal, áll a szikla parton, mint egy költői,
 vagy inkább nevetséges romladék. Az ő szél-
 hánnya vitorlásai félénken ringanak a tengeren,
 örökké attól tartva, hogy valamely óriási esa-
 vargózós lesülyesztí. A szerelem regioiban a
 szépség királynője és büvös fia még uralkodnak
 az emberek szívében; de hatalmukat óvatosan
 kell gyakorolniok, különben a rendőrséggel gyül-

meg a bajuk. Az apró istenke csak láthatatlan
 magasságból röpítheti nyilait s megsebezheti;
 sőt megölheti áldozatait: de ha ezt az alantas
 világban, észrevehetően követné el, egy napon
 biztosan azt hallanám felőle, hogy előre meg-
 fontolt szándékkal elkövetett ember ölés miatt
 felkötötték. Ha tehát mi istenek, még leszáll-
 nánk a földre, ezt nem mint istenek, hanem
 mint emberek tehetjük. Mercurius kénytelen
 lesz a saját lábán járni, mint a többi ember,
 Cupidó pedig, mint a többi gyermek. Diana
 nem igazgathatja az éjjeleket és nem röpítheti
 biztos nyilait; vagy Apolló, a mint Iyája hur-
 jait pengeti, nem büvöli némaságra hallgatót,
 az isteni ihlet megszállta néhány pillanatot ki-
 véve. Gyermekeim, ezek azok azok a feltételek,
 a melyek alatt a tervezett utazástokra vállal-
 koznotok kell, mert azokat még mi magunk sem
 tudjuk megváltoztatni. Egyet megtehetünk: szük-
 ségleteikről gondoskodni és benneteket épség-
 ben a földre le fogunk szállítani. De ha egyszer le-
 jutottatok, akkor a magatok lábán kell járnotok
 és ha a halandókkal galibába keveredtek, ám
 lássátok miként kerültek ki abból.
 — Hercules majd helyt áll érettség, — mondá
 Apolló. Szemtelenkedéseket senkitől sem fog
 eltűrni.
 — Majd meg látjuk, — mondá Jupiter. Ad-
 dig is óhajtasunk az, hogy ezek után nyilat-
 kozzatok, megmaradtok-e utazási tervek mel-
 lett?
 — Én a mellett vagyok, hogy menjünk, —
 kiálltott Cupidó. Felséges tréfa lesz és ha fel-
 akasztanak is, nem állom meg nyillövés nélkül.
 — En pedig, — mond Venus, — minden
 asszonyt az örültség féltékenyenné s minden fér-
 fit a szerelem bolondjává teszek.
 — Én meg, az utakat mutogatom nekik a
 mezőkön át, — mondá Diana.
 — Én lemuzsikálom a fejüket, — mondá
 Apolló.
 — Én majd valamit elesenegetek, ha észre
 nem veszik, — mondá Mercur.
 — Én majd a gőzhajó kormányhidján állok,
 — mondá Neptunus, — és majd megértetem
 vele, hogy én állok ott.
 — Akkor rendben vagyunk, — mondá Jupi-
 ter. Ti bolondot csináltok magatokból, hát
 legyen a kedvetek szerint. Töltsetek meg egy
 pohárral a halandónak s igyunk utójára, a
 személyesen kalauzolandó kirándulás sikeres
 voltára.
 (Folyt. köv.)

Nyers selyem 9 forint 90 krajeártól
 43 forint 25 krajeártig
 egy teljes ruhához szükséges szövet. *Bérműve*
 és már *elvárolva*, házhoz szállítva. Gazdag
 mintagyűjtemény postafordultával. **Henneberg**
 selyemgyára Zürichben.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:
Hoff János-féle
Kandol-Kakao
 a legesekélyebb zsírtartalma, azért igen könnyen
 emészthető, soha sem okoz székrekedést, mind-
 azáltal ritka finom íze mellett kiválóan olcsó.
 Valódi csakis
Hoff János
 névvel és az oroszlan-
 védjeggyel.
 Csomagok ¼ kgr. 90 fillér
 ½ » 50 »
 Mindenütt kapható.

Piaczi árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogram munkint

	minőség szerint	Kor.-61	Kor.-19
búza		7-80	—
rozs		6-25	—
árpa		7—	—
zab		7-25	—
tengeri		6-70	—
fehérbab		—	—
tarkabab		—	—
burgonya		—	—

Felölös szerkesztő: **Sárközy Viktor.**
 Laptulajdonosok: **Udvardy Ignác és dr. Csák Károly.**

1653/tkv. 1906. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közli, hogy a dr. Jámor Márton végrehajthatóak Leitner János és Sipos Lórá végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő a pölöskei 707. sz. jtkvben felerészben Leitner Jánosné, felerészben Sipos Károlyné tulajdonául fölvetett, de korábban $\frac{1}{5}$ részben Sipos Lórával felvett ingatlanból Leitner János $\frac{1}{12}$ -ed részjuttalékára 34 korona kikiáltási árban ugy azonban, hogy ezen ingatlan juttalékára C. 1525/tki. 895. szám alatt Bársony Rozi, Leitner Jánosné javára bekebelezett holtiglani haszonélvezeti jog az árverés által nem érintetik, az alábbi feltételek mellett elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi július 6-án délelőtt 10 órakor Pölösken a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adadni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 9 K 60 f, 10 K 80 f, 22 K 80 f, 3 K 40 f, készpénzben, az 1881. LX. t.-c. 48. §-a alatt árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, Zalaegerszeg, 1906. évi március hó 12.

Szirmay, kir. tszéki bíró.

Idős és ifju embereknek

ajánlatos Dr. Müllernek több bővített kiadásban megjelent, a megzavart ideg és nemi rendszerről, valamint ennek radikális gyógy módjáról írt művét okulásul elolvasni.

1 K 20 fillérnek bélyegjegyekben való beküldése ellen borítékban megküldi:

Curt Röber, Braunschweig.

1655/tkv. 1906.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közli, hogy a Vogl Irma, Singer Henrikné végrehajthatóak Helcsán Ferencz és neje Tóth Katalin végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalaegerszegi 3632. sz. jtkvben 1482/34. hrszám alatt végrehajtást szenvedettek tulajdonául fölvetett ingatlanra 490 korona kikiáltási árban az alábbi feltételek mellett elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi július hó 7. napján délelőtt 10 órakor a telekkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adadni.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 49 koronát készpénzben, az 1881. évi LX. t.-c. 48. árfolyammal számított és 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, Zalaegerszeg, 1906. évi március hó 13-án.

Szirmay, kir. tszéki bíró.

BÁRMILY ÁLLÁSÚ, FOGLALKOZÁSÚ**uriemberek**

szép keresethez juthatnak helyben és vidéken, ha a Pesti Népszaki Takarékpénztári és minden egyéb sorsjegyek csekély fizetések ellenében eladásánál közreműködik.

Braun Gusztáv bankháza

Budapest, Szabadság-tér, 5.

Teljesen pótolják a külföldi liköröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett
likörgyárának
elismert jó gyártmányai
Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képvisele:

Berger Jakab Fia
Zalaegerszeg.

Különleges gyártmány:

Triple Sec „Comme il faut“.

Eladó ház.

Kinizsi-utca 9. számú új ház, amelyben három szoba, konyha, éléskamra van s amelyhez kert és udvar tartozik, szabad kézből azonnal eladó. — Bővebbet a háztulajdonosnál.

Kiadó lakás.

Özv. Hagymási Gyuláné kaszaházi utcai emeletes házában egy utcai lakás kiadó.

Bővebbet a tulajdonos.

Eladó tűzifa.

Salomvár község közelében fekvő erdőben 400 mtr. hasáb, 100 mtr. dorong és 120 mtr. bükkfa eladó 1-20 mtr. magas rakásokban.

Bővebbet

FIRTL MÓR

vendéglősnél Salomváron.

2285/1906. szám.

Hirdetmény.

Az iparosok képzése szempontjából felette üdvös lévén, hogy a külföldi ipari viszonyait tanulmányozzák és az ott tapasztaltakat itthon értékesítsék, kereskedelemügyi m. kir. minister úr Ó nagyméltósága folyó 1906. évi február hó 22-én 12.519/VI. C. szám alatt kelt elhatározásával minden hazai kereskedelmi és iparkamara területére egy-egy hatszáz koronás iparos ösztöndíjat engedélyezett.

Ezen hatszáz koronás iparos ösztöndíjra ezen pályázatot hirdetünk.

A pályázati kérvények, melyeknél a folyamodó lakhelyét, családi és vagyoni viszonyait, foglalkozását, előképzettségét, nyelvismereteit, erkölcsi magaviseletét, esetleges tanulmányait, az általa netán elnyert kitüntetésekét és végül az ösztöndíj elnyerése esetén általa teendő utazás irányának részletes megjelölését, valamint azt is kell tartalmazniok és okmányilag igazolniok, vajjon folyamodó katonai kötelezettségének eleget tett-e már és vajjon biztosítva van-e előre is egy megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben való alkalmaztatása, esetleg valamely külföldi szakiskolába leendő felvétele, folyó 1906. évi április hó 15-éig nyújtandók be ezen kamara elnökségénél vagy küldendők be annak címére.

Megjegyezzük, hogy folyamodóknak kötelezettséget kell vállalniok az iránt, hogy az ösztöndíj különbeni visszafizetésének terhe alatt vissza fognak térni hazájukba és külföldön szerzett ismereteiket itt fogják értékesíteni.

Azok, a kik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget vagy az alul felmentve nincsenek, az ösztöndíjra nem számíthatnak.

A kiskorúaknál atyjuknak vagy gyámjuknak kell kezességet vállalniok a fenti kötelezettség betartása tekintetében.

Sopron, 1906. évi március hó 16-án.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara nevében:

Zsombor
elnök.Kirchknopf
titkár.

BRÁZAY
SÓSORSZESZ

egészségi és kozmetikai szempontból felülmúlhatatlan!

BRÁZAY-féle Kölni-víz
az illatszerek legkiválóbbja.
Brázay-sósorszesz nélkülözhetetlen háziszer.

Eladó fajbaromfi.

Tiszta sárga Orpington kakasokat és jércéket, darabonként 8 koronáért, keltető tojást 12 darabot 8 koronáért bárkinek küld

Umszuncz Lajos

Zalaszenthályon.

Bérlet kerestetik

400—2000 m. hold kiterjedéssel azonnali átvételre.

Bővebb felvilágosítással szolgál a Zalavármegyei Gazd. Egyesület.

Egy kitűnő karban levő Mayer-féle „Hungaria Drill“ jutányos áron eladó.

Thassy Imre
Zalalövő.**Hirdetmény.**

Vas megye Senyeház községben a nagy kerka folyón levő turbinára ujonnan berendezett **műmalom, lak- és gazdasági épületek**, valamint **10 catastrális hold I-ső osztályu rét, 22 cat. hold szántó földdel** együtt igen előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó és azonnal birtokba vehető.

Bővebb felvilágosítást ad: **Pajcsics János** postamester **őrszentpéteri lakos** és **Uzs Gábor** ügyvéd **Szentgotthárdon.**

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgálta.

Ajánlva orvosi rendű szaktekintélyektől. Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében.) ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 korona, fél üvegé 2 korona 60 fillér.

Kapható gyógyszertárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

A cs. és kir. osztrák belügyminisztériumtól jóváhagyott élelmezési és élvezeti cikkek vizsgáló intézetének (Wien, IX, Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt.

Épületfa és deszka-

raktárban tartok ezen kívül portland-cementet, román-cementet, aszfaltot és kátrány fedőlemezeket s elszigetelő lemezt.

BREINER BENŐ,

kőműves- és ácsmester.

Eladó rét.

A templom alatti réten **három holdnyi területű rét** szabad kézből eladó.

Felvilágosítást ad a kiadóhivatalban.

DÖMÖTÖR PÁL (Boldogfa.)

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy vas és fűszerkereskedésemet

épületfa és deszkakereskedéssel kibővítettem,

és állandóan versenyképes árak mellett nagy raktárt tartok az összes építkezési anyagokból, úgymint **épületfák, rudak, ragok, padlók, deszkák, lécek, fazsindely, tölgyfapadlók, vízhatlan cementek, carbolineum, kátrány elszigetelő és tetőlemezekből; épületvasalások, sodronyszegek, berakó és kész tűzhelyek, kályhák, festékárúk és szerszám nemekből.**

Kérem adandó alkalommal jóindulatu pártfogást teljes tisztelettel

HORVÁTH GYŐZŐ, vas-, fűszer és fakereskedő.**Keil-lakk**

legkitűnőbb mázolószerszám száma.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér «Glasur» fénymáz 90 f.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 f.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók: **Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.**
Molnár Ignác cégnél Keszthelyen.

Hornyolt zsindely — Alagcsövek

iszapolt agyagból

BÉRMENTVE MINDEN ÁLLOMASRA.

↳ Első Szombathelyi Gőztéglagyár. ↲

VIDOR LIPÓT

ZALAEGRSZEK.

Kazinczy-tér. Dr. Keresztury ház.

a „Dürkopp“ kerékpárok egyedüli elárúsítója.

Kedvező fizetési feltételek és jutányos árak mellett ajánl
mindenféle rendszerű

varrógépeket.

Magyar, amerikai, angol és német gyártmányok.

Fényképészeti cikkek dus raktára.

Elektrotechnikai cikkek. Házi sürgönyök teljes berendezése jutányos árért. Az ehhez szükséges összes kellékek raktáron vannak.

Leipzig harmonikák.

Szentképek dus választékban.

Levélbeli megkeresésre árajánlatot küldök s meghívásra házhoz megyek.

Oberndorfi répamag

100 kg. leszállított ár 48 K.

Gróf Teleki Arvéd
uradalmában.

POSTA: **KONCZA.**

Magyar bikák, tenyésztások, vetőmagtengeri.

Szőlővessző!

A világhírű „Delaware” adja a legjobb bort!

Ültani, permetezni nem kell!
A szőlészet kincse.

A phylloxerának ellent áll!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok
mérsékelt áron kaphatók!
Nagymennyiségű sima és gyökerez „Delaware”
vessző eladás.

Cím: **Sziogyartó és Takács**
szőlőtelep-tulajdonosok.

Telep: Alsósegéd. Központi iroda: Felsősegéd.
Somogy megye.

CYOMORBETEGEKNEK,

akik meghűlés, gyomortulterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg éledelek, vagy szabálytalan életmód folytán **gyomorhajban, gyomorkatharusban, gyomorfájdalomban, nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban** szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle növény bor.

Kitűnő gyógyerejűnek talált növényekből jó borral vegyítve készül. Erősíti az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hatékonyan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felbőgés, gyomorégés, melyek idült gyomorhajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, kólikafájdalmak, szivverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, a melyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerüzletekben Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmen, Nova, Paesa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Deveser, Kiscell, Muraszombat, Bellatinz, Marcali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Némethújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Muraszerdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőcz, Baksa, Bak, Pöjöske, Zalaszentlászló, Boba, Középbisztrice, Pince, Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszerüzleteiben, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar Monarchiában a gyógyszerüzletekben.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerüzletek 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

**„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR**
Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Kaszter Sándor, Kiss Lajos, Sümegen: E. Dervarics István, Zalaszentgróton: Botfy Péter** gyógyszerüzleteiben.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerüzletben kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest**en.

Richter gyógyszerüzlet
az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Kőbányai Polgári Serfőződe R. T.

T. CZ.

Van szerencsénk b. tudomására hozni, hogy Zalamegye részére

Fürst és Társa cégnél

ZALAEGRSZEG, Rákóczy-utca 21. sz.

Sörfőraktárt

létesítettünk, a kikkél söreink ugy eredeti hordókban, mint gondosan és szakszerűen töltött palackokban, mindenkor friss minőségben kaphatók.

Szíves figyelmébe ajánljuk, hogy az 1896. évi ezredéves országos kiállításon a diszoklevéllel, hasonlóképen 1900. évben Párisban, 1904. évben Florenzben, 1905. évben Nápolyban és Palermóban a Grand Prix-jel, mindenütt a legelső díjjal lettünk kitüntetve.

Szíveskedjék b. rendeléseivel nevezett képviselőnkhez fordulni, a ki minden tekintetben igyekezn fog Önt legnagyobb megelégedésére kiszolgálni.

Tisztelettel

KŐBÁNYAI POLGÁRI SERFŐZŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Sörnemek: Polgár-, Király-, Márciusi-, Kiviteli márciusi-, Szent István-, Kőbányai-, Barát-maláta-, Dupla márciusi- és Dupla maláta sör.

Iszakosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cosaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cosapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosoknak a szeszes italt. A Cosa oly esendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

Cosa a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített s sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cosapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljeseen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 217. sz. Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek. (Levelek 25 f. levelezőlapok 10 fillérel bérmentestendőek.)

COSA INSTITUTE (Dept. 217), 62, Chancery Lane, London, Anglia.

Több száz korona havi mellékereset!

Ügyes ügynökök

s oly urak, kik nagy ismeret-séggel és szabad idővel rendelkeznek s ezeket saját előnyükre fel akarják használni, elsőrendű fiumei bankintézet által előnyös feltételek mellett kerestetnek. Szíves ajánlatok: FIUME 104. sz. póstafiók.

Nagy jövedelem csekély szorgalommal és fáradsággal!

RADÓ HENRIK

női divat-kereskedése Zalaegerszegen.

Raktáron tart: női divatkelméket, az összes bélésárukat, díszeket, selymeket, bársonyokat, eső- és napernyőket, alsólendvai gyárból, kezttyüket, derékfűzőket, alsósoknyákat, blúzokat, női- és férfi-harisnyákat, uri és női dísznyakkendőket, gallérokat, zsebkenőket, fáttyolákat, csipkéket és himzéseket, gouvrirozott gaze-fodrot, gyermekkalapot és főkötőt, menyasszonyi fáttyolákat, koszorukat és virágokat, magyar gyártmányu kézelő-, gallér- és mellgombokat, kalap- és nyakkendőtüket stb. stb.

Túlnyomóan hazai gyártmányok!

Kizárólagos raktár

pécsi Hamerli-kezttyükből.

Szénássy Gyula (Budapestről) nagy mintagyűjteménye nálam megtekinthető és kívánatra házhoz küldöm.

HOL VÁSÁROLJUNK HUSVÉTRA?

Ahol legolesőbb!

Már pedig elvitázhatatlan tény, hogy Egerszeg legolesőbb bevásárlási helye

Deutsch H. központi áruháza,

hol a legtöbb magyar gyártmányu áru kapható, u. m.: Gyermekcipők, harisnyák, nyakkendő, kefe, lámpa, üveg-árú, eső- és napernyő, gyermeksapka, gyermek-játék.

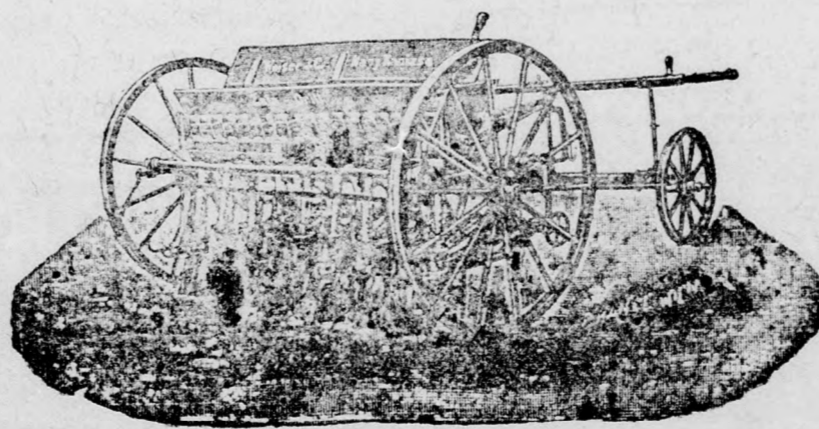
Temesvári bőrkezttyü, az ország legjobb kezttyüje, férfingek, gallérok stb.

Pártoljuk a hazai ipart!

Hazánk legrégebbi ipartelepe (alapítattott 1845-ben) a kir. orsz. szabadalmazott

STÁDEL KÁRÓLY örökösei

gépgyára, vas és fémöntője GYŐRÜTT. II. Rákóczy Ferenc-utca 32-34. szám.

Ajánlja kitünő konstruktioju, solid kivitelü, elsőrendü gyártmányait.

Szabadalmazott Győri Drill vetőgépeit mely minden előnyt magában egyesít; világ szabadalommal bíró földmérés taligáit, kézikapáló ekéit, mely 100 % munka megtakarítást eredményez — és minden a gazdaságban szük-

séges gép és eszközt és alkatrészt kitünő kivitelben és jutányos áron. Ajánlja a világhírü Mc. Cormick Chicágoi aratógépgyár amerikai gyártmányait kéve-kötő, marokrakó, fűkaszáló, gyűjtőgépeit, melyeket ez ideig semmiféle gyártmány még felül nem mult kitünő anyag, elmés szerkezet és utolérhetetlen munkatémény tekintetében.

Jó munka, jutányos árak, kedvező fizetési feltételek. — Felvilágosításokkal szolgál a gyár Győrben vagy

Stádel János földbirtokos Zalatárnokon.

Hazai Bank Részvénytársaság

Nádor-utcai fiókja

Budapest, V., Nádor-utca 18.

Alaptőke 15.000.000 kor.

Sürgőnyezim:

Tartalék 2.225.000 kor.

Nádor-utcai HAZAIBANK.
TELEFONSZÁM: 84-01.

Biztos tőkebefektetés és legolcsóbb sorsjegyek a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület új nyereménykötvényei.

Az első ciklusban évenként három-
szor **junius 5, október 5,**
február 5

300.000

600.000

300.000

koronás főnyeremények

40.000 és 20.000, 50.000 és 20.000,
40.000 és 20.000 koronás melléknyeremé-
nyek kerülnek sorsolásra.

Egy évi nyeremények összege:

1.571.000 korona.

Minden egyes sorsjegy okvetlenül kisorsoltatik.

A nyeremények főösszege:

32.221.300 korona,

a törlesztési huzások összege:

36.938.750 korona

mind az öt ciklusban.

A vevőnek a rendkívül előnyös nyeremény-
huzásokon való játék csak a vételár **kamataiba** kerül,
mert a **legkisebb** nyeremény és a törlesztéses huzás-
nál sorsolt nyereménykötvényért járó nyeremény-szel-
vény árfolyamértéke **jóval több**, mint a sorsjegyek **mai ára**.

Minden egyes nyereménykötvény, illetve a köt-
vény kisorsolása esetén az arra kiadandó nyeremény-
szelvény **az összes nyereményhuzásokon végig** — te-
hát 70 éven át — játszik, e szerint **többször is sor-
solható nyereménnyel**.

A nyereménykötvényeknek biztosítékát az állam-
nak, városoknak és községeknek nyújtott kölcsönök
képezik és a törlesztések, valamint a **nyeremények pon-
tos kifizetéseért a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-
Egyesület** összes vagyonával külön is kezekedik. Ezeket
a nyereménykötvényeket **adjuk**:

a) **készpénzfizetésre** a mindenkor **pontos napi**
árfolyamon darabonként 20 korona foglalót kikötve.
A sorsjegyekre kívánatra **igen jutányos feltételek mel-
lett megfelelő előleget** nyújtunk.

b) az 1883. XXXI. t.-c. értelmében kiállított
részletivekre.

18 havi 10 koronás, vagy 32 havi 6
koronás részletre.

1906. március hó 15-ig beérkező rendelések-
nél intézetünk ezeken az árakon **árfolyamemelkedés**
esetén **sem változtat**.

Már az **első részletnek** postautalványon való
beküldése után megküldjük a sorsjegyek sorozatát és
számát tartalmazó törvényesen kiállított részletivet,
melynek alapján a vevő **azonnal** megszerzi a kizáró-
lagos játékjogot.

Mengrendelési-jegy:

a) KÉSZPÉNZFIZETÉSRE:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18.
Sziveskedjenek részemre a napi árfolyamon számítva készpénzfize-
tés ellen db. Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületi
nyereménykötvényt küldeni. Mai postán küldök Önnek foglalólul
drbonként 20 koronát azaz összesen koronát, míg a
háttralékos összeget sziveskedjenek
utánvétellel beszélni.
folyószámlán hitelezni.

Kelt.....

A megrendelő neve:

(olvasható aláírás)

Pontos lakáscíme:

b) RÉSZLETIVRE:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Budapest, V., Nádor-u. 18.
Megrendelek Önöknél a prospektusukban foglalt feltételek sze-
rint az 1881. XXXI. t.-c. értelmében kiállítandó részletivre
darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületi nyeremény-
kötvényt. A vételárát drbonként koronás havi rész-
letben fogom törleszteni. Az első részletet összesen kor-
ma postautalványon küldöm címükre.

Kelt.....

A megrendelő neve:

(olvasható aláírás.)

Pontos lakáscíme:

Figyelem!

Megbízható legjobb minőségű
hirneves valódi szepességi

lenvászon és damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár bejegyzett
védjegye

Késmárki gyártmány csak az, mely
ezen védjeggyel van ellátva.

Hazai ipar!

Első Magyar Részvény-Serfőződe
palacsör-osztálya. — Kőbánya.

A legtekintélyesebb orvosoknak a Ma-
látsör gyógyhatásáról nyilvánított ked-
vező véleménye egy rendkívül gazdag
maláta tartalmu

GYÓGYSÖR

gyártására indított bennünket, melyet aranyke-
resztes címkével ellátott különleges palackokban

„DUPLA GOLIÁT MALÁTA SÖR“

név alatt hozunk forgalomba. — Ajánlatos
ezen üdítő ital, melyet kórházakban, különö-
sen női betegeknek igen jó eredménnyel al-
kalmaztak, vérvérteségből származó gyenge-
ségénél, rosszul táplált, vérszegény egyéneknek,
gyermekágyasoknál és szoptató nőknél, ideges
kimerültségénél, emésztési zavaroknál valamint
üdüdő betegeknek.

Kapható: **GYARMATI VILMOS** fűszer, csemege
és ásványvíz-üzletében

Köhögésben

szenedők
használják a kitűnő jóságú és
kellemes ízű

Kaiser-féle

Mell karamellákat

2740 szavahihető bizonyítvány
szól ezen szer biztos ha-
tásáról köhögésben, katarrusban és
elnyálkásodás esetén.

— Egy csomag 20 és 40 fillér. —
Csak az a valódi, melynek véd-
jegyen „három fenyő“ van. Kap-
ható Zalaegerszegen **Schmidt Győző**
cukrásznál.

Birtokvétel.

Egy 2000—5000 holdas uradal-
mi birtok megvételre kerestetik.
Ajánlatokat kér

KISS FERENCZ,

Zalaegerszeg, Vörösmarty-u. 35.

NAGY FERENCZ

NŐI- ÉS URI CIPÉSZ ZALAEGRSZEGEN
Kazinczi-tér 2. szám alatt, Horváth Miklós ur házában.

Tisztelettel értesitem a tisztelt közönséget, hogy Zalaegerszegen

cipész üzletet nyitottam,

amelyben a legegyszerűbbtől a legdivatosabb kivitelű cipőket készítek.
Beteg és fájós lábakra való cipők készítésére főszlyt helyezek s a be-
teg lábakra gipszlenomat után készítek cipőket.

Elvállalok ludtálpbélések készítését, amely nagyon megkönnyíti a járást.
Tapasztalataimat hazánk több nagy városában, de különösen Budapesten
több előkelő üzletben, mint szabász szereztem.

Fő törekvésem a lelkiismeretes, pontos és szolid kiszolgálás.
Raktáron tartok kitűnő minőségű cipőfűzőket mindenféle színben, jó cipő-
kenőcsöt, hazai és angol gyártmányt; továbbá fénymázt és sarok gummit.

Május 1-től kezdve társul vettem Heinrich Bertalan urat Budapestről,
akivel együtt látogattam a szakiskolákat s aki szakmánkban elsőrendő munkaerő.
Magamat a közönség jóindulatu pártfogásába ajánlva

vagyok tisztelettel

NAGY FERENCZ

uri- és női cipész.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht név-
vel tiszta és ment káros alkatrészekről.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György
éég Aussigban bárkinék, aki bebizo-
nyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel valamely káros
keveréket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappan)

a legjobb és használatban a legolcsóbb.

Ama nagyszerű, hatályos tisztító erő, valamint ama
kiadósság, amelyet **Schicht-szappannál** észlelhetünk,
lágysága és teljes tisztasága azon különös gyártási mód
eredménye, amely a nyersanyagok feldolgozásánál a leg-
nagyobb pontosságon alapul. A nyersanyagok nagyrészt saját
művekben állítatnak elő.

Milliószor kipróbálva és kitűnőnek bizonyult!

A cég csakis a legjobb anyagból gyártott első minőségeket tart raktáron.

Weinberger Hermán és fia

női divat áruháza

ZALAEGRSZEG, „a vármegye-ház áttelenében.“

A vármegye legrégebb, legmegbízhatóbb női divat áruháza,
hol a legjobb divatu tavaszi női felöltők, a legjobb minőségű
női ruha kelmék és divatszerű diszek nagy választékban
mindenkor a legolcsóbb árban kaphatók.

Kitűnő tisztelettel

Weinberger Hermán és fia.

Vidékre szivesen küldünk választékot.

VELARIN

 Törvényileg védve!

Kipusztít minden hálószerű, eres levelű gyomot,

m i n t:

utifű, aranka, vadrepce, szerbtövis, konkoly, buzavirág, csalán,
moha. stb. irtványokat!

100—130 kilót tartalmazó ingyenes hordókban 100 kiló

ára 24 korona

helyt budapesti raktáromon utánvét mellett. Most kell elhinteni, míg a palánták zsengék.

===== Számtalan elismerő nyilatkozat! =====

Teljes szavatossága csalhatatlan sikerért!

Porszóró készülékek:

1. Vulkan	30 K
2. „Velarin“	150 „

Szücs Ödön Budapest, VI., Nagymező-u. 66.

Egy sorsjegy vétele esetén minden résztvevő 50 darab sorsjegyre játszik.

 Évente három huzás.

600.000, 300.000, 300.000 K. fő és 447 melléknyeremény, mint 50.000, 40.000 K. stb.

Egyszeri rendkívüli ajánlat.

Belépési felhívás a „Dunántuli“ sorsjegytársaságba, mely 50 drb.

Pesti Hazai Első Takarékpénztári nyereménykötvényre

 50 résztvevővel alakult.

Minden tag ingyen játszik a 3 évi társasági időtartam alatt 40 sorsjegyre s ezzel egyidejűleg egy darab sorsjegyet 34 havi 6 koronás részletfizetésre szerez meg.

A társaság feloszlása után minden egyes tag megkapja a fentemlített 1 drb. sorsjegyen kívül, még a társaság tartama alatt a sorsjegyekre esett nyeremények 50-ed részét is.

A kihuzott sorsjegyek új, ki nem sorsolt sorsjegyekkel helyettesítettek.

===== Minden sorsjegynek okvetlenül nyernie kell. =====

A sorsjegyek árfolyam értéke minden valószínűség szerint a többszörös túljegyzés következtében a kibocsátáskor — ami április első napjaiban fog megtörténni — rohamosan fog emelkedni, miért is ajánljuk a fenti sorsjegy társaságunkba való **azonnali** belépést, mivel a tagsági részt a később belépő tagoknak esetleg felemelni leszünk kénytelenek.

A belépésnél az 1-ső és 2-ik részlet á 6 korona, összesen tehát 12 korona egyszerre befizetendő.

FIUMEI KERESKEDELMI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.